

dohányt törni és szárítani nem lehet és fekeddik a leszedett, a cukor- és takarmányrépa elég jó, de kevés lesz a polarizáció és utóbbiban a táperő. Vizes. Némí megnyugtató: a takarmány, rét- és legelőtermése, de ezek behordásával súlyos bajok vannak. Erdélyben nagyon beiszaposodtak. Gyümölcs, mint megjósoltuk, nincs, szőlő nem érke be, felpattogzott és a mi a fő, rothad. Hiába, a nagy érdeklődés és magas árak kínálása. Nem lesz és ha, csak rossz minőségben. Ó-bor készletek pedig nincsenek, vagy alig vannak. Szomorú auspiciumok.

*

A pénzügyi piacon általában igen nyomott a hangulat. A járadékok a nem épületes politikai viszonyok behatása alatt esnek. A jelzálogpapirosok minden kritikán aluli kurzuson vétetnek vissza a bankok részéről; a nagybankok ölik a vidékieket, szóval megyünk a lejtőn lefelé. Ugy hirtelen, a német bank rátáját 1%-kal emelni fogja. A követő az osztrák-magyar bank lesz. Érdekes az is, hogy Szerbia a buzára és rozsra a tilalmat visszavonta.

*

Lapunk egyik tisztelője, egy érdemekben megőszült gazda írja nekünk e sorokat Hevesből:

„A háromhavi nagy szárazság után megjött a sok eső és a hideg. Fűteni kell egy hét óta! Megöregedtem, de szeptemberben, pláne az elején még sohasem fűtöttem. Az első esők 3. és 5-én kellett, hogy szánthassunk, de az abnormis hideg nem. Örültem, hogy majd nő a legelő, de 8° meleg mellett ez lehetetlen. A szőlő, kukorica be nem érhet. Itt a vetés ideje, de az eső nem engedi, mert minden éjjel esik egy jó pászta.

Furcsa, hogy az általános drágaságban mi gazdák huzzuk a rövidet. A buza ára a tavalyihoz éppen 2 kor-val olcsóbb, de a zsemlye még kisebb, mint tavaly ilyenkor. A hus csak megmarad 1-52 filléren, holott a marháért 30%-al kevesebbet kapunk. De a mire szükségünk van, annak emelkedett az ára. P. o. egy falusi kőmives vagy ács tavaly 4 koronát kapott, ma 8 koronát követel és ezen alól nem is jön. Ugy, hogy az épületek évi tatarozását cselédekkel kell úgy a hogy megcsináltatnom, nehogy ezt az iszonyu összeget 8—10 órai munkaidőre kifizessem. A kisgazda és az iparos éli most világát. Ezelőtt két évvel, így szeptemberben 1 korona 20 fillér volt a napszám, most 2 korona 40 fillért fizetnek, tehát a dupláját. Minden gyár kartellba lép ellenünk. Ugy adja készítményét, a mint akarja, de mi nem emelhetjük a buzánk árát. Nekünk a Börze diktálja azokat, mert a gazdák „szövetkezni” nem bírnak. Pedig lehetne, csak igazán akarni kellene, legalább megyénként. Lám! A segédjegyzők is strikeolni akarnak már, ha az állam nem szubvencionálja őket a hó végéig. Így olvastam a lapban. Mindenki tud a helyzetén lendíteni, csak mi nem és a városi népség mégis azt hiszi, hogy a gazdák csinálják a drágaságot! Pedig dehogy. A közvetítők. Az iparosok és munkások jót nevetnek a markukba, mert ők szedik az epret.

A juhhus itt falun 1 korona 40 fillér és én a mustrajuhaimat páronként csak 20 koronáért tudtam eladni, pedig 45—54 kgr között váltakozott az élősúlyuk. Ez aztán a visszas helyzet. A borjuhush Gyöngyösön 2 korona 40 fillér volt a nyáron, de a legjobb borjuért sem adtak a mézárások többet 1 korona 10 fillérenél, mert az a 6 - 7 mézárós összebeszél, azaz kartellozott és a gazdának meg kellett hódolni, ha pénzt akar látni. Ilyen felfordulást ki látott valaha?

A „Meteor” az idén mindig jól jelezte az időt. E hó 21-én kezdődik a szárazabb idő szerinte, így majd csak akkor vethetünk”. —ix.

A többtermelés és mezőgazdaságunk szervezése.

Írta: *Iff. Fauszt Elek.*

I.

A mezőgazdasági többtermelés egy általánosan ismert, hangoztatott elv, melylyel reformtörökvések kapcsán minduntalan találkozhatunk. A miniszter programjában használja e jelszót; az OMKE ankétjében is kifejezésre jut, mert a kereskedő láthatja, legalkalmasabban befolyásolhatja gazdasági fejlődésünk követendő irányát az által, hogy a maga számításait mindig a jövődő áralkulásra alapítja; az u. n. altruista bank is ezt czélozza, midőn a főpapi birtokokat óhajtja megfelelőbb, jövedelmezőbb üzembe helyezni; végül a gazdák részére a vidéken rendezett és rendezendő előadások is a többtermelés elve körül csoportosulnak. Végeredményben azonban nem a többtermelés gyakorlati alkalmazását látjuk, hanem mintegy negatív eredményt, mert minduntalan kiértezhető a vád, mely az elégtelen termelés miatt éri a gazdákat.

Gazdasági rendszerünkben, a mindinkább rosszabbodó konjunktúránkban vagy a gazdálkodók egyéniségében rejlik-e a hiba, szükséges-e termelésünk irányítása, avagy elegendő, ha mindössze magunkra veszünk egy keveset a modernizmus szelleméből, mind oly kérdések, melyek ezzel összefüggésben vannak s ez irányban egyöntetű álláspontot elfoglalni éppen a gazdák volnának hivatottak.

Gazdák és egyöntetű álláspont. Kissé furcsán hangzanak egymás mellett, midőn mindenütt hatalmas óriásokat láthatunk, míg viszont a pénz, a kereskedői szellem, a szakszerűség hiányát érezve oly igénytelen törpéknek érezzük magunkat, akiknek egyedül a csendes, fáradhatatlan munka a hivatásuk, azonban nincsen meg a létjogosultságuk, hogy valami hatalmasat alkothassanak, mert jaj volna szegénykének, ha az óriások utját kereszteznék. De vajjon haladhatunk-e előbbre ha mindig idegenből várunk segítséget?

Ha olyan sok függ a földmívelésügyi miniszter egyéni felfogásától, ha egy új név egyuttal mélyreható rendszerváltozást is jelenthet, akkor a kormánytól, állami beavatkozástól ne várjunk semmit. Sok üdvös állami intézmény szolgál ugyan a gazdák rendelkezésére, de ezek mellékes tényezők, végeredményben egy hasznos reformtörökvés ott nem összpontosulhat, mert annak életrevalóságát tönkre tenné az állam nehézségek szervezete.

A kereskedők és gazdák közötti viszony egyengetésétől is sok jót várhatunk, de hogy egyedül a kereskedők irányításától függjünk, a mezőgazda mintegy kiskorú gyermek folyton onnan várjon biztatást, támogatást, célravezető nem volna. Nem akarom az OMKE jóhiszemű kezdeményezését lekicsinyelni, tudatában vagyok, hogy a kereskedelem mily fontos feladatot teljesít, de talán nem veszik rossz néven, ha ezzel szemben hangoztatom, hogy csak a közérdeket szolgálják a gazdák, ha a közvetítő kereskedelmet a minimumra redukálva, a termelő

és fogyasztó közötti utat a legegyszerűsebbé, a legrövidebbé alakítanák.

A bankoknak befolyása a mezőgazdaságba is nagyon üdvös lehet, különösen az olyan kötött birtokoknál, hol minden termelési tényező meg volna, csak élő- és holt leltári felszerelés, meg forgótőke hiányzik, vagyis nem áll a szükséges mennyiségben rendelkezésre. Ilyen adott esetekben azonban bármily áldásosnak is tartjuk a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségének működését, ez még mindig nem jelentené Magyarország mezőgazdaságának felvirágoztatását, mert csak egyes elmaradott birtokokat emelne azon színvonalra, hol hazánk mezőgazdasága általában áll, míg az oly uradalmakban, nincs sok keresni valója, melyeknél már eddig is normális jövedelmezőségi viszonyokat találunk.

Az elméleti előadások is sokat segíthetnek azért, hogy feledésbe menő ismereteket felújítanak, újabb tapasztalatokkal kiegészítenek, végeredményben azonban mindig arra a következtetésre jutunk, hogy ha a gazdánál nem találnak a kezdeményezések fogékony talajra, ez még mindig nem jelent többtermelést. Ha pedig a modern elveket mi gazdák, ugyan be is vesszük, de csak lassan-lassan emésztyük meg, úgy félős, hogy a folyton rosszabbodó cseléd-, munkás- stb. viszonyokkal termelésünk anyagi oldala nem tud kellő lépést tartani.

Káros lenne megvárunk, míg a helyzet kényszerítő volta különböző idegen befolyásoknak enged tért gazdálkodási rendszerünkben, hanem mi gazdák magunk igyekezzünk hozzájárulni reformtörökvések által a mezőgazdasági többtermelés eszméjének tisztázásához, értve ezen kifejezés alatt nemcsak azt, a mi a föld termőerejének fokozásával, gazdaságosabb kihasználásával áll kapcsolatban, mert hiszen a végletekig fokozásnak a fizikai lehetetlenség szab előbb-utóbb határt, hanem értve ez alatt mindama körülményt, mely akár üdvös intézkedések, akár czélszerű beosztás, akár helyes elvek terjesztése révén a mezőgazdasági termelés sikeres folytatását előmozdítani, üzletszerű hasznát emelni képes. Elmondottak alapján két irányban dolgozhatunk.

Az egyik a szó szerinti többtermelés, értve ezalatt, hogy a hol eddig 8 q-át természetünk, termesszünk ezental 9 q-át, a hol az állatok ivadékaiból 30%-ot neveltünk fel tenyészállatokká, neveljünk fel ezental 40%-ot stb. És égető szükség volna mindkettőre, mert míg országszerte foglalkoznak a fokozódó husszükséglet megoldásával, addig olvasunk már elméleti fejtegetéseket, melyek a fokozódó gabonaszükségletet is megállapítják. Ha az ilyen számítási adatokban vakon nem is bízhatunk, mégis figyelemre kell méltatnunk. Az »Über Land und Meer« cz. folyóiratban pl. dr. E. Schultze figyelmeztet, hogy a 240 millió acre buza földön átlag termelt 3 millió bushel buza csak 660 millió ember részére elegendő, míg Prof. Croke számítása szerint a jelenlegi buza fogyasztó 585 millió lélek 1921-ben 671 és 1941-ben 819 millióra fog emelkedni.

Míg állattenyésztésünknel a gyorsabb fejlődésű fajták sikeres felkarolásával érhetnénk célt, addig növénytermelésünknel az eddig művelés alatt nem álló területek bevonása hozná meg a kívánt eredményt, kapcsolatban

A szabadalmazott

„JURENÁK EKE”

szerkezete egyszerű,
kezelése könnyű,
szabályozása gyors,
kb. 50%-kal többet szánt,
kb. 30%-kal kevesebb vonóerőt igényel,
legtökéletesebb s a jövő ekéje.

Részletes árjegyzéket szívesen küld:

„JURENÁK” szab. ekegyár Részvénytárs., MAROSVÁSÁRHELY.

a termésátlagok lehető fokozásával. Csak hogy nálunk nincs olyan sok mezőgazdaságilag kihasználatlan terület, mint pl. Amerikában, hol a művelés alatt álló területen is sokszor örülnek, ha a termésből pusztán a kalászt sikerül learatniok s a tarlót szalmástól együtt ott hagyják. Nem szabad azonban Amerikához igazodnunk, hanem azért kell mindenemű termést a leggazdaságosabban kihasználnunk, minden talpalatnyi földet a legokoszerűbben értékesítenünk, mert főerőnk a mezőgazdaságban rejlik, mert oly áldott földeink vannak, hogy némely terményünkkel világversenyre kelhetünk s végül a legfőbb indok, hogy hovatovább nálunk is oly megélhetési harc fog kifejlődni, mikor majd nagy áldozatok árán kell természetünket egyszerre azon fokra fejlesztenünk, hová különben idejekorán alkalmazott helyes intézkedések révén fokozatosan előbb pénzzel eljuthatnánk. Nem addig kell várunk, míg mezőgazdasági viszonyaink teljesen megromlottak, míg a folytonos mérgeződés a gazdaságban, küzdelem közepette elveszítvén önbizalmunkat, teljesen idegen, távol álló elemek befolyásának engedünk tért, hanem egységes egyetértéssel igyekeznünk kell a jelenlegi viszonyokat fenntartani, sőt javítani.

Eljutottunk a többtermelés fokozásának második irányához is, vagyis nem elég a termésátlagok emelését követelnünk kíméletlen erőszakkal, hanem ha ez több munkateljesítést, jobb munkaminőséget, nagyobb arányú tőkebefektetést kíván, teremtsük meg először ezeket a feltételeket, magunknak kell rajta lennünk, hogy ne csak a termelés irányítását ne adjuk ki kezünkbe, hanem az értékesítési viszonyokat is előnyösen kihasználjuk, a nélkül, hogy ez a fogyasztók rovására, az általános drágaság növelésére vezetne. Vasmarokkal és idejekorán gátoljunk meg minden káros kinövést, de az ne az elégedetlenség növelésére, hanem helyes szociális elveknek keresztülvitelére a gyakorlatban vezessen.

Alanti soraimban arra szeretnék rámutatni, hogy a vázoltak nem utópisztikus vágyak, hanem egy kis egyetértéssel, egy kis küzdelemmel, egy kis kitartással megvalósítható tényezők, csak akadjanak olyan önzetlen szervezőtehetségek, akik nem azért kezdeményeznek üdvös dolgokat, mert egy zsiros állásra van ezáltal kilátásuk, hanem azért dolgoznak fáradságtalanul, hogy munkásságukat a közjónak szentelhessék, melyet a nyugodt megélhetés elérésére jogosított illó jutalom ugyis nyomon kísér.

Mezőgazdasági termelésünket egy nagy méheshez hasonlíthatnám.

A viruló mezőkön szorgoskodó kis méhek napközben virágról-virágra járnak, míg alkonyatkor fáradt zümmögéssel térnek haza. De utjuk elágazik. Egyik részük egy nagy méhesnek tart, hol kiki megtalálja a maga kaptárát s hol ugyan egy gondos kéz ellenőrzi munkájukat, de egyúttal minden káros külbehatástól óvja őket s a megélhetésükön felül maradót mézet értékesíti. Másik részük a közeli erdő odvas fáit keresi fel, hol felügyelet nélkül élhetnek kedvük szerint, de a nem remélt pillanatban gyakran jön egy hatalmas ellenség s készletüket annyira megdézsmálja, hogy szegénykének alig marad valami a megélhetésre.

A nagy mező hazánk szép termőföldje

lenne, hol a kis méhek, az egyes gazdálkodók buzgólkodnak a mézgyűjtés, a sikeres termelés érdekében. Az alkonyatkor szemünkbe ötlő választ a kis üzemek és közép- vagy nagy üzemek közötti határ, előbbieket képviselvén az erdőben, a községekben lakó kiscsapatok, utóbbiakat a kaptárakban, az uradalmakban összpontosított rendszeres gazdaságok vezetői. Míg az erdei fákat nehéz egyenként felkeresnünk, addig a kaptárakat könnyű szerrel egymáshoz állíthatjuk s már csak egy méhészt szükséges, kinek gondoskodására bizzuk méhcsaládainkat.

Az összehasonlítást a könnyebb megérthetés kedvéért hoztam fel. A kis- és törpe-gazdaságokkal nem kívánnék jelen alkalommal foglalkozni. Meg vannak a magunk társadalmi szervezeteink, melyek ezeknek gyámoztatását tüzték ki feladatukul. Inkább a közép- és nagybirtokra óhajtanék reá térni, hogy miképpen sikerülne ezeket kaptárszerűen csoportosítani s hozzájuk egy ügyes méhészt találni. Ezt pedig az uradalmaknak egyszerű egyesülése által vélném elérhetőnek, melyek maguk teremtenék meg az alkalmas központot, hol nem részletkérdések elintézésével törődnének, hanem intézményszerű törekvésekkel szolgálnák hazánk mezőgazdasági felvirágztatását.

Mint minden reformtörekvés, úgy ez is két ütközőpontra fordulna meg. Az egyik a cél tudatos szervezés, az új intézmény életképességének biztosítása, a másik a kérdés anyagi oldalának rendezése. A szervezés kérdésében nekünk, gyakorlati gazdáknak kellene részt vennünk, mindössze kiegészítvén magunkat oly szakcsoportokkal, melyek a mezőgazdasággal kapcsolatos kereskedelmi vagy ipari téren a szükséges tevékenységet fejtenék ki. Az anyagiak biztosítása pedig elsősorban magukat a földbirtokosokat illetné, kik nemcsak földbirtokaikkal lépnének be a részvénytársasági alapokon nyugvó egyesületbe, hanem részvények jegyzése folytán a szükséges tőkét könnyen bocsáthatnák az érdekltség rendelkezésére. Megalakulása hasonlíthatna a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségéhez, de működésének feladatköre kissé szélesebb alapokon nyugodhatna. Nevezetesen: 1. Főfeladata lenne a rendelkezésre álló uradalmak házi kezelésének fejlesztése; 2. az ország bármely részében levő, bármely kiterjedésű birtokok bérleti kezelését elvállalná; 3. gondoskodna nyilvános árlejtéseknek időszaktermékint való hirdetésére révén az összes terményeknek legelőnyösebb értékesítéséről; 4. képes volna maga is oly önálló ipari üzemeket szervezni, melyek minden kartellen kívül állnának s így nemcsak ellensúlyozhatná, de egyúttal le is törhetné pl. a répatermesztő gazdákkal szemben álló cukorgyárosok szövetségét vagy a fővárosi és nagy vidéki műmalmoknak egy-két bank kezében való összpontosítását; 5. mindenféle gép, eszköz, anyag stb. beszerzésénél idejében alkalmazott kötések által a legelőnyösebb feltételeket biztosíthatná, a mellett, hogy a versenytársak saját érdekükben maguk igyekeznének a legjobb minőségre figyelemmel lenni; 6. vetőmagvak termesztését, nemesítését, a hazai szükséglet kielégítését és külföldi exportot előmozdítaná.

Eme nagy vonásokban körvonalozottak még korántsem ölelnék fel mindama előnyöket, melyeket egy ilyen hatalmas, egyöntetű szervezet a mezőgazdasági termelésnek biztosí-

tana s a melyeket a továbbiakban még külön fogok összefoglalni. Itt csak jeleztem az általános feladatkört s most rátérek a gyakorlati megvalósításra.

(Folytatjuk.)

Az uralkodó család osztrák birtokai.

Irta: Barsi Leidenfrost Károly.

I.

Az idei gazdasági tanulmány ut, melyet az O. M. G. E. rendezett, két helyen vezetett az uralkodó-ház alsóausztriai és Csehországban fekvő birtokaira és sok tekintetben mintaszerű gazdálkodásuk sok érdekes és tanulságos dolgot mutatott az utazó társaságnak.

Első nap az orthi gazdaságot láttuk, mely a XVIII. és XIX. századokban Mária Terézia és Ferencz császár által vásároltatott meg.

A Morva mezőn fekszik 6976 ha. kiterjedésben, 3490 ha. gazdasági területtel és 2976 ha. erdővel és vízzel borított részekkel. A gazdasági területből 2486 ha. saját kezelésben áll.

Amint Krzisch Frigyes gazdasági tanácsos, előadásából és Fitz Henrik császári tanácsos által összeállított kirándulási útmutatóból látható, ezen terület a Duna szabályozása előtt évente áradásoknak volt kitéve, csak az 1902-ben befejezett morvavölgyi ármentesítő munkák tették lehetővé a belterjesebb gazdálkodást.

Az utóbbi 14 évben az állami tagosítás az összes községekben keresztül lett vive, miáltal a birtokok nemcsak jobban lettek csoportosítva, hanem a saját kezelésben álló területek is megnövekedtek.

A talaj — alluviális — képződésű 25—100 cm. mélységig terjedő feltalajjal. Könnyű áteresztő lévén, még jelentékeny esők után is azonnal művelhető.

A jószágkezelés Orth községből történik. A mezőgazdaság körüli teendővel egy főintéző, egy számvevő, két segéd és egy napi-dijas látja el. Az üzem gyors lebonyolításának előmozdítására a fogatokon kívül egy automobil áll rendelkezésre, valamint egy magán-telefon 14 állomással.

Az egyes kerületek Orth központtal jó utakkal állnak összeköttetésben és az 1909-ben megnyílt vasutvonal által öt állomáshoz jutottak, úgy hogy a Rützensdorf, Orth és Fuchsenbiegel kerületekben minden egyes major csak fél és legföljebb 3 kilométerre fekszik a vasuttól.

Az összes intézményeknél a norfolki négyes van bevezetve, azon kivétellel, hogy néha egy takarmánytermelő év van közbeszúrva. Az egész gazdasági üzem két főterményre: »cukorrépa« és »tejre« van alapozva. A cukorrépa a leopoldsdorfi és dürnkruti cukorgyáraknál van lekötve 230, illetve 240 fillérért 100 kilónként, 60% szelettel, 100 waggon szelet optiójával és ingyen répamaggal.

Tekintettel Wien közelségére, a haszonállattartásnál a lefejt gazdálkodást üzik. Ennél nemcsak, hogy jó tejárakat érnek el, hanem a lefejt teheneket is jól értékesítik. A mostani tejértékesítés részben a Wiener Molkerei útján történik, melynél 40 üzletrésszel részesednek és pedig 6.5 fillérrel zsir %-ként (pl. 3.6% zsirt tételezve fel 23.4 fillérért), részben más kötések alapján 23 fillér ab Wien vagy 20.6 fillér (ab istálló) árban.

Tények és tapasztalatok igazolták a

CASE járvaszántó gézekék

feltétlenül praktikus, gazdaságos és üzembiztos működését.

Munkabírás óránként 2—3 hold.

Előkelő magyarországi referenciák mindenféle talajra.

Uezérképviselő: Hahn Arthur és Társai, Budapest, VIII., Üllői-ut 52B.

„G“ katalógus ingyen és bérmentve.

A tejet elszállítás előtt 2 fokra lehűtik és pedig rögtön a fejés után, hogy ily módon továbbítható legyen. Ezen célra az összes intézőségeknél jégházak állnak rendelkezésre oly nagyságban, hogy azokból az egész évi szükségletet fedezni lehessen.

Az ez évben előirányzott tehénlétszám: 1095. Évente 70% selejteznek ki. A tehének beszerzését saját tisztviselőik végzik, minden szállító ki van zárva ezen üzletnél; Tirolban (Etsch völgyében, Pongauban, kíségetésként a morvaországi Schönhengstergéből (Mährisch-Trübau) szerzik be. Azt tapasztalták, hogy a meráni tehének egy negyed évvel tovább tartják meg tejüket. A tehének beszerzési ára negyedik vagy ötödik borja után 120 korona 100 kiló élősúly után nyolcz nappal megérkezésük után mérve. A kiselejtezett tehének ez idő szerint 90—100 koronával értékesülnek 100 kilónként az istállóból mérve. A súlygyarapodás átlagban öt negyedévi istállózás után 70—100 kilót tesz ki. Az újonnan vett tehéneknél 12—18 liter fejt követelnek meg. Ha a fejés a 6 litert nem haladja meg, a tehén el lesz adva, a mire rendszeren 14 hónap után szokott bekövetkezni, azonban kivételesen volt olyan tehén is, melyet 6 évig fejtek és mindig többet adott 6 liternél. 1910-ben 9.7 liter, 1909-ben 9.4 liter volt az átlagfejés. A takarmány előkészítés benzínmotorok segítségével történik, melyek egy-egy szecsakavagót, darálót és olajpogácsázót hajtanak; az utóbbi Kläser, Wien, X., Quellenplatz, általánosan megtetszett — ügyes berendezésénél fogva. Miután az állatokat az istállóban itatják, az ellátás vízzel szivattyuképpel történik, melyeket motorok hajtanak. A tehének takarmányozása két időszakba lesz osztva: szeptember 15-től május 15-ig tart a téli- és május 15-től szeptember 15-ig a zöldtakarmányra alapozott nyári időszak. Ez utóbbi alatt csak 3 kg. abrakot kapnak, míg a téli időszak alatt 5 kg.-t. Abrak gyanánt felhasználják: tengeridarát, takarmánylisztet (Budapesti 8. számú) és olajpogácsát (napraforgó). Alaptakarmányul friss vagy savanyított répaszeletet tavasziak szecsakázott szalmájával keverten adagolnak.

Szénát egy intézőség sem etet! Az akkori takarmány előírása a következő volt:

Savanyuszelet	35 kg.
Ensilage	7 »
Takarmányszalma	4 »
Olajpogácsa	2 »
Tengeridara	2 »
Takarmányliszt	1 »
Takarmánymész	10 gr.
Só	20 »
Alomszalma	6 kg.

Az istállóban mindenhol gipsz volt szórva és kitűnő tisztaság és rend uralkodott. A legyek elpusztítására főleg a fecskéket használják fel és érdekes a sok fecskéfészék az istállóban, melynek könnyebb felépítését elősegítik deszkák alkalmazása által. Ajánlották a falakat 3—4% szódás mésszel befesteni, mi által a legyek lábán levő szivószervek gyulladásba mennének át, mitől a legyek elpusztulnának. Mindezen óvintézkedések dacára a tejkamra ajtója gondosan kétszeresen el volt függönyözve, de a mintaszerű, mélyített fenékű tejhűtőhelyiségben nem is lehetett egy legyet sem találni.

Az egész uradalomban igás jószágoknak csak lovat használnak. Ezek hidegvérűek vagy muraköziek, vagy felsőausztriaiak. Párónként

2000 koronánál drágábbak. Mivel a tehéneket minden módon mentesíteni kellett esetleges járvány behurcolásától, ez pedig az igás ökör tartásánál, idegen emberek és állatok érintése nélkül lehetetlen lesz, azért döntöttek a ló-tartás mellett, mert a lovak teljesítőképessége nagyobb és a tehén és ökör takarmány ugyanazon minőségű volt.

Az előbbeni tiszta zabetetéstől eltértek és az állandó magas zabarak következtében félig zab, félig tengeri takarmányozására tértek át, két év óta azonban tisztán tengerit etetnek és a lovak jó erőben vannak. Oly nehéz szekereik vannak, hogy egy waggon szállítmányához csak 4 fogatot számítanak.

Naponként 6 kgr. tengerit kap egy ló. Egy belterjes gazdálkodáshoz szükséges összes gép és felszerelés rendelkezésére áll. Pl. 2 gőzekegarnitúra és 5 cséplőgép, melyek egy műhelyvezető és segédjei által lesznek kijavítva.

A munkás viszonyok Wien közelsége miatt nagyon kedvezőtlenek, mert az idevaló népesség napszámért nem dolgozik. A hónap-számokat: ló- és tehénapolókat, fejő leányokat, épp úgy mint a vándor munkásokat Morvaország déli részéből és északnyugati Magyarországból szerződtetik. (Trencsém.)

A vándormunkásokat május hó első felében behívják és november elejéig alkalmazzák, míg a répa ki nincs szedve.

A répa és gabona aratása egységenként történik. A gőzcsepülő kiszolgálása is a cséplő gabona métermázsája szerint lesz fizetve. A leszámolást nem a munkásokkal, hanem 2—3-szor eszközlik az idény alatt a gazdájukkal. Napszamba az emberek a legritkább esetben alkalmaztatnak.

Gazdájuk 60 fillért kap napi ellátásukért fejenként és a férfi 140 fillér, az asszony 125 fillér napszámot. A répaegyezés előtt átvágják a sorokat kapával, miáltal 6 munkás végez el egy hold egyezést, míg az átvágás nélkül 11 napszamba került. A répaegyezésért 11 koronát, kiszedésért 18—22 koronát fizetnek. A Schreyvogel által szerkesztett 8 koronás »Storg«-kapát sarabálásra használják és ugyanazon szolgálatot teszi meg, mint a 32 koronás Planet junior.*) Lakhelyül 112 ember részére 8000 koronáért építettek a majoron kívül egy világos épületet, 4 m²-t számítva egy emberre.

Az utolsó 5 év átlagtermései a következők voltak:

Hektáronként:	1907.	1908.	1909.	1910.	1911.
Őszi rozs	15	17	18	16	16 q
Őszi buza	19	16	14	18	19 q
Tavaszi buza	17	9	22	12	18 q
Árpa	21	14	23	17	26 q
Zab	16	14	23	8	20 q
Répa	274	219	285	363	307 q

Az átlagos évi fejés 10 liter volt az 1911. és 1910. évek kivételével, mely években a száj és körömfájás szeptemberben elkezdődött és egyes megszakításokkal 1912 márciusig tartott. Két majorban háromszor voltvész. Ennek következményeképpen 1910-ben 9.84 liter, 1911-ben 9.15 liter volt naponkénti átlagfejés darabonként.

Az átvétel első éveiben a wieni vágóhidaknál vásárolták az istállótrágyát, és pedig 4 év előtti időig 40 fillérért, a vágóhídon átvéve; miután azonban ma 62 fillért kívánnak érte, a trágya a vasuti szállításokkal és befuvarozási költségekkel 105 fillérbe kerül, ezért iparkodik

*) Fogatos kapájuk a Deyl-Cervinka-féle egy lóra alkalmazható gyártmány, melyet jobban szeretnek a Laas kapáknál.

az igazgatóság az istállók szaporításával a kedvezőtlen arányt, mely a szántóterület nagysága és a haszonmarhalétszám között van, helyesbiteni.

A Fuchsenbiegeli kerületben 2 istállót látunk összehasonlításképpen építve; az egyik tetőzetét olesón készítették stukaturral és papirlemezfödéllel, a másik boltíves vasbeton-menyezettel bir.

Az első 11 év előtt épült és állásonként 328 kor., a vasbetonistálló 444 kor.-ba került, tehát csak 25% költségjobblet, de állandó, javításra nem szoruló épületet kaptak. A beépített terület 919 négyzetméter; darabonként: a felület 6.8 m², légtér 23.6 m².

Az első 1901-ben épült és a beépített terület 43 koronába került, míg a boltíves vasbetonistálló 1908-ban épült és 66 koronába került minden beépített terület négyzetméterje. A bérek azonban 11%-kal magashodtak úgy, hogy a tényleges költségesebb volta csak 13%-kal nagyobb.

A levegő áramlásáról jól van gondoskodva, csak a beépített terület kihasználása etetőasztalok alkalmazásával jobb lett volna. A jászlokban a betonfalazat között betétek vannak alkalmazva, melynek anyaga »glassiertes Steinzeug« és igen dicsérik, mert jobban tisztítható és tartósabb, mint a beton. 50 cm.-es kisvasut köti össze a takarmányozóval és a trágyatelepekkel.

Az építkezéseket Bertele von Grenadenberg mérnök, műszaki tanácsos vezette, kinek szivességéből a gunpenzersdorfi kíséreti állomás épületeinek terveit és adatait is megkaptuk, miután ezeket szinte ő tervezte 1902/03-ban.

Az orthi gazdaság üzeme nagyon tanulságos a magyar viszonyokra nézve. A gyönyörű istállóik arra vannak predesztinálva, hogy abban tisztavérű fajtehenek pompázzanak, de a meddig a lefejő tehenészetnek nagyobb hasznot szolgáltatnak, ezek fognak a nagyvárosok közelében uralkodni.

Végül összehasonlításképpen egynéhány üzemi adatot közlök.

	gabona	őszi + tavaszi	kapás	takar-
I. Esslingeni intézős	54%	=26%	+28%	; 25%; 21%
II. Rutzendorfi »	44%	=22%	+22%	; 22%; 34%
III. Orthi »	55%	=27%	+28%	; 25%; 20%
IV. Fuchsenbiegli »	52%	=27%	+25%	; 26%; 22%
IVa Doimersdorfi »	51%	=24%	+27%	; 25%; 24%
V. Schlosshofi »	65%	=36%	+29%	; 22%; 13%
I. Igás Jó	21 pár,	haszonállat	240—250	tehén
II. »	25 »	»	160—170	»
III. »	10 »	»	110	»
IV. »	21 »	»	240	»
IV.a »	8 »	»	70	»
V. »	30 »	»	270	»

Művelési költségek hektáronként:

	gabona	cukor-répa	here takarmány	kevert	sarju széna	összes napszám
I. ..	55 K	150 K	24 K	17 K	27 K	166 K
II. ..	65 »	150 »	20 »	20 »	»	177 »
III. ..	55 »	145 »	36 »	15 »	»	147 »
IV. ..	60 »	150 »	40 »	30 »	»	165 »
IVa. ..	55 »	150 »	20 »	26 »	16 »	154 »
V. ..	53 »	143 »	15 »	»	»	152 »

Midőn ez uton is köszönetet mondok az élvezett sok szivességért: reményem, hogy közeli szomszédjaink nemsokára visszaadják látogatásunkat, hogy ezzel is szorosabbra fűződjenek azon érdekkötélekek, melyek közösek minden gazdánál.

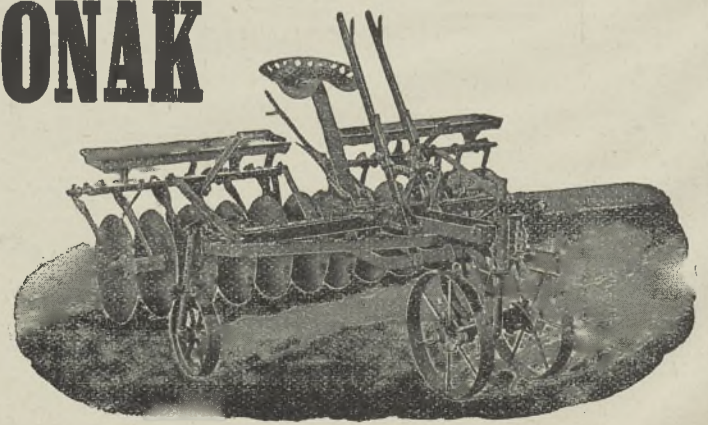
McCormick TÁRCSÁSBORONÁK

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. A tarlóbuktatáshoz és őszi szántásra a legújabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

McCormick Tárcsásboronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

International Harvester Company of America
BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 98.

A vetésről.Irta: *Bászel Elek.*

Az egész országban már mindenütt az őszi vetése megkezdődött. Egy régi, magyar közmondás azt tartja: »Ki mint vet, úgy arat!« Aki őszt vet, az csak azt arathat. De hiszen mai napság a mezőgazdálkodás már többé nem a nép legalsóbb rétege körébe utalt foglalkozást jelent, hanem széles alapokra fektetett tudományá fejlődött.

A vetés sikerének feltételei: az okszerű talajművelés, illetve hogy a talaj mindenkor a vetőmag befogadására megfelelő állapotban legyen; a vetésre alkalmas mag használata; a vetés megfelelő időbeni eszközése; végül a vetőmag megfelelő mennyisége és mélységbe elhelyezése.

A jó vetés első, főltétele tehát a helyes talajművelés, ha a talaj porhanyós és lehetőleg gyommentes, akkor egyéb kedvező körülményeket feltételezve, nemcsak a jó termés reményére vagyunk feljogosítva, hanem a művelési munkálatok is jelentékenyen megkönnyíttetnek. Továbbá daczára annak, hogy a kedvező időjárás előidézése nincsen hatalmunkban, az okszerű talajművelés által mégis védekezhünk az abnormális időjárással szemben; mert ha a talaj felületét csaknem a növények beárnyékolásáig tartjuk folytonosan porhanyósan, akkor vetésünk a legnagyobb szárazságot sem fogja megsínyleni.

A vetés sikerének második feltétele a mag helyes megválasztása. A vetőmagtól megköveteljük: hogy az jól kifejlődött, ép és egészséges, teljesen csiraképes, lehetőleg tiszta és azonos legyen és végül, hogy jó fajtából származzék. A magot akkor mondhatjuk jól kifejlődöttnek, ha nagy és sulyos. Ezen mag a vetésre azért a legalkalmasabb, mert a csirázó növényt a szükséges tápanyaggal bőven elláthatja; megjegyezzük azonban, hogy a mag nagysága igen relatív, mivel az mindenkor csak a növény fajtájára vonatkozik. Valamely külföldi fajta buza azon okból, hogy szemei nagyok és aránylag sulyosak, még egyáltalában nem értékesebb, mint a kisebb és tömörebb szemű bánáti buzák. A vetőmag egyik fontos tulajdonsága a csiraképeség. Tökéletes csiraképeséggel csak a teljesen érett, jól kifejlődött, ép szemű és fiatal mag bír, mert a csiraképeséget a mag csak korlátolt ideig tartja meg, úgy hogy általános szabályként állítható fel, miszerint a keményítő tartalma magvak körülbelül 2—4, az olajtartalma pedig 3—8 évig tartják meg csirázóképességüket, de mivel ez évről-évre hanyatlak, 1—2 évnél idősebb magvak vetésre használása nem ajánlatos. A tisztaság és azonosság szintén fölülte fontos tulajdonsága a vetőmagnak. A mag csak akkor tiszta, ha sem gyom-, sem más oda nem tartozó magvakat stb. nem tartalmaz, sem pedig gombáktól származó sporák által fertőzve nincs. Azonosság alatt pedig a vetőmagnak azon tulajdonságát értjük, hogy tényleg olyan fajta amelynek állítatik, minthogy ujabban pázsítfélék magvait, hozzá hasonló maggal hamisítják, ily mag beszerzése alkalmával annak azonosságára (valódiságára) kiváló figyelmet kell fordítanunk. Végül a jó vetőmagtól megköveteljük, hogy jó fajtából származzék; tekintettel arra, miszerint a buzának, tengerinek és burgonyának néhány száz fajtája ismeretes, a gazda mindenkor a vidéknek a legjobban megfelelő fajtát termelje.

A jó vetés másik következménye a vetőmag helyes mennyisége, mert minden növénynek, hogy teljesen kifejlődhessen, bizonyos térre van szüksége, melynek nagysága nemcsak a különféle növények és azok fajtáihoz képest változik, hanem a talaj állapota, az éghajlat, a termelési cél stb. folytán is. A vetésnek csak bizonyos sűrűsége után számíthatunk aránylag megfelelő nagy és jó minőségű termésre, mert úgy az igen sűrű, valamint a nagyon ritka vetésnek meg vannak a maga hátrányai. A vetőmag helyes mennyiségének meghatározása alkalmával a vetés ideje, célja és végrehajtásának módja; az elővetemény, a talaj minősége, az éghajlati viszonyok és a mag minősége jönnek tekintetbe. A korai és a védőnövény vetése mindig ritkább, mint a későbbi vetés. Jó talajon ritkábban kell vetnünk, mert a növények erőteljesebbek és terebélyesebbek lesznek, silány talajon a megfelelő sűrű állást a növények nagyobb számával kell előidézni. Kedvező éghajlati viszonyok között ritkább, kedvezőtlen, zord, száraz természetű éghajlat alatt a sűrűbb vetés a helyesebb. Szóval a vetés sűrűségének meghatározása alkalmával mindenkor a fennálló helyi viszonyokhoz kell alkalmazkodnunk.

A vetés további sikerének kelléke a vetés mélysége, mivel az a termés nagyságára tényleges befolyást gyakorol, mert úgy a nagyon sekély, mint az igen mély vetésnek meg vannak a szembeötlő hátrányai. A mag tulságos sekély alátakarásánál hiányzik a csirázásra szükséges nedvesség, továbbá az ilyen, a madarak pusztításainak is ki van téve. A nagyon mély vetésnek nemcsak az a hátránya, hogy a mag csirázásához szükséges levegőtől van elzárva, hanem ha csirázásnak is indul, a gyenge növény a fölülte lévő földréteget áttörni képtelen és így még mielőtt a napfényre kerülne, máris elpusztul, vagy olyan csenevész lesz, melytől bő termés nem várható. Hogy a mag milyen mélyen helyeztessék el a talajban, az egyrészt annak nagyságától, másrészt a talaj és éghajlati viszonyoktól függ. A kisebb magvak sekélyebben vetendők, mint a nagyobbak, lazább talajon és szárazságra hajló éghajlat alatt a vetés mélyebbre eszközendő, mint ellenkező viszonyok között.

Végre a jó vetés egyik követelménye még a vetés idejének helyes megválasztása. A különféle növények vetésének ideje igen eltérő, úgy hogy csaknem mindegyiknek megvan a maga vetési ideje, amelyet ismernünk kell. De nagy befolyással vannak még, az éghajlat, az időjárás, a talaj minősége és annak állapotára. Ezek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy néha a vetést siettessük, máskor meg késleltessük. Kétféle vetési időszakot különböztetünk meg: a tavaszi és őszi, melyekhez néha a nyári is csatlakozik. Ugy az őszi, mint a tavaszi vetési időszakok koraira, közepesre és későre oszlanak fel. Az őszi vetési időszaknál a korai augusztus hó 15-től augusztus hó 31-ig tart, mely időben az őszi repce, borsó, takarmányrozs, őszi árpa, lóhere, luczerna és fűmagvak lesznek elvetve; a középsőnek a tartama szeptember hó 1-től szeptember hó 30-ig tart, amikor is az őszi buza és őszi rozs és kétszeres kerülnek a talajba; a késői október hó 1-től november hó 15-ig tart, mely időben már csak az őszi rozs és őszi buza lesznek elvetve. A tavaszi vetés időszaknál a korainak tartama március 1-től március 15-ig tart, ebben a tavaszi rozs, tavaszi buza, tavaszi árpa, zab, búkköny, borsó, herefélék, tavaszi

repce és más lesznek elvetve; a középső időszak március hó 15-től április hó 1-ig tart; ez a burgundi-, cukorrépa és len vetési ideje; a késői április hó 1-től május hó 15-ig tart melyben a tengeri, burgonya, köles, mohar, tatárka, bab, len, kender és dohány lesznek elvetve, illetve kiültetve. Végül ami a nyári vetési időt illeti az rövid tartamánál időszakokra nem oszlik fel és tart július hó 1-től július hó 31-ig, ezen időben a tarlórépa, tatárka, mohar és egyéb tarlónövények vettettek el.

A fentiekkel a vetés sikerének sokféle feltételére akartunk csak reámutatni, mert még sok gazda nem fektet kellő sulyt az előadott pontok mindegyikére.

Gyümölcstermelésünk érdekében.Irta: *Buzzi Géza Félix.*

III.

Leirtam eddigi tapasztalataimat.

Azzal végzem e cikksorozatát, a mivel kezdeni kellett volna: a gyümölcsfaültetési módszerrel és folytatnom a további védekezéssel.

Korántsem kívánok bárkit is cselekedeteiben, munkájának menetében, módozataiban, sem ellenvéleményeiben befolyásolni, midőn azon ültetési módot és a további védekezést, melyet alkalmazok, leírom. A jónak mindig van két ellensége: a jobb és a legjobb.

A nagy és főleg mély gödröknek határozott ellensége vagyok. Inkább hódolok aszéseknek, mint a mélyeknek és inkább a pajorok kiszédésére fektetek sulyt. Mielőtt a gyümölcsfákat kiültetném, előbb örölt tőzeget, mintegy 24 óráig vízben áztatok. Midőn az jól teliszivta magát az ültető-gödörbe is egy-két kanna vizet öntetek s a jól átitatott földet azután mintegy jó két lapátnyi nedves tőzeggel keverem. Azután ebbe ültetem a csemétét, miután annak rendje és módja, az uzuális szokás szerint, a gyökereket vízszintesen lenyeselem, hogy az a gyökér alsó végén kihajtsjon. Ezután jön a föld, melyet jól letapostatok, megöntöztetek, ismét föld, de úgy, hogy a gyökérnyak a talaj felszine felett kiálljon. A Fischer és társai nagyenyedi gyümölcsfaiskola jeles tulajdonosa, Ambrózy előírása szerint felhuzom a földet jó magasra a törzsre és ezen földkupot jó komposztal, melynek előállítását már előbbi cikkemben leirtam, jól befedem és a lapáttal lepacskoltatom. Szeles időben, mivelhogy a szél a fa gyökereit nagyon kiszáritja, nem ültetek, amitől néha csak a kényszer térít el. A lenyesett gyökereket lemosatom, átkefeletem és hydrogenhydroxydos vízben áztatom az elültetésig. Annyi fa jön a jól kiégetett és tiszta petróleumhordóba, a mennyit egy óra lefolyása alatt elültethetek. A hordóból a fa egyenesen az ültetőgödörbe jön.

Nem tudom, helyes-e ezen eljárás, de tény, hogy a fák illetéknépen a jó megeredésnek néznek elébe.

Tavaszzal a földkupok lehuzatnak s hogy a friss ültetések kellő nedvességet kapjanak, hetenként kétszer két kanna vizet kapnak. A tányér szélén egy vasdurunggal lyukakat furatok a földre és kéthetenként az egyik öntözést vízzel higitott trágyalével helyettesítem.

Kardos Árpád kísérletei alapján azonban ezen gyakori öntözési módot nem helyesli és

KEMNA FORRÓGŐZEKÉI

szabadalmazott

SCHMIDT mérnökdoktor hirneves füsteső-tulhevitőjével

Minden más nedvesgőz-, compound- vagy compound-tulhevitett rendszert úgy teljesítő-képesség, mint tartósság tekintetében messze felülmúlnak és lényegesen kevesebb szemet fogyasztanak.

Referenciákkal, kimerítő felvilágosításokkal és költségvetésekkel szolgál:

KEMNA J. BUDAPEST, VI., Váci-körut 51. szám.Sürgőnyezim: **Kemna, Budapest.**
Telefon 91-21. Telefon 91-21.

inkább a háromhetenkénti alapos 5—6 kanná viz alkalmazását ajánlja. Indokolja ezt azzal, hogy a gyakori öntözés a hajszálgyökerek penészesedését elősegíti és így azoknak táplálék felszívóképességére hátrólólag hat. Megpróbálom 1913-ban és az eredményről majd annak idejében elszámolok.

Az ültetés regulája különben az, hogy ha:

1. a talaj átteresztőképességű és csak kevésbé nedves, ültess a fát a földbe;
2. nedves talajban a föld színére;
3. túlmedves talajban a föld színe fölé.

A megfelelő gödröket illetően a 2. és 3. alatt megjelöltek feltöltéseit vagy kupaczeit e szerint készítsd el.

Mostani eljárásaimat a rovarplága ellen a jövő idényre nézve itt alant adom le.

Még e nyáron júniusban kezdődött meg a védekezés a rovarok ellen, a midőn a rovarfogó gyűrűket a fákra erősítettem. A Hinsberg-féle zöld »Einfach«-félét találtam ezen célból a legalkalmasabbnak, melyeket ugyanazon gyár »Cordel«-jével (papírspárga) vagy »Raffia«-háncscsal, a gyűrű közepén és alján, erősítettem meg. Ezen gyűrűket február vége felé leszedtem és azonnal elégettetem. A múlt évben alkalmazottakban februárban, az eltávolítás alkalmával, valóságos állatseregletet találtam. De már a múlt héten egyet-kettőt levéve megnéztem belsejét és ugyancsak elrémültem, hogy mi van bennük.

Október közepe táján lombhullás után a fák törzsei és összes ágai a Hinsberg-Lauril gyümölcsfa-Carbolineumjával (1 rész carbolineum és 5 rész vízzel) lesznek bepermetezve. Az őszi és kajszin barack- és szilvafáknál a vízmennyiség duplája 1 : 10 arányban veendő. Ezen művelet befejeztével vízmentes papírgyűrűt kötök minden fára az Einfach-gyűrű fölé, melyet rovarfogó-nyvvel kenetek be. A hol az enyves papír megerősítése lehetetlen, ott az enyv az Einfach-gyűrű közepére kenetik. A Brumatától, valamint a többi enyvektől már eltértek, mert hó és eső folyóssá és nyúlóssá teszik s a fákot bepiszkitják. Nem, mert amerikai vagy mert idegen gyártmány, hanem mert kitűnő, bár igen drága, én az »American Tree Tanglefoot«-ot tartom a legjobbnak.

Egyre azonban jóakarólag figyelmeztetem gazdáinkat, hogy térjenek el a fatörzsének (még hozzá trágyával kevert) bemeszelésétől, mert ennél nagyobb bolondériát sohasem követnek el. Kövessék ebben Jablonowszky József tanácsát, a ki úgy tudom, ennek esküdt ellensége és olyannyira kézzelfoghatólag és tudományos alapokon bebizonyította ennek káros voltát. Én követem e téren Jablonowszky Józsefet, kinek érvei előtt és sajnos, saját káros tapasztalataim révén meghajlok. Februárban tisztítsuk meg a fa derekát és öreg ágait drótkefével és az elválódozó cserepes kérget a kéregkaparóval.

Hogy egykis poezia is legyen a gyümölcsösben, de mivelhogy a kellemest a hasznossal is össze lehet kötni, 32 darab éneklő madár fészek-odut is felállítottam. A madár csicsérgés és védelem poeziája és a rovarpusztítás kellemessége házasodnak össze ezen madárfészkek felállításában. Nem várok annyit tőle, mint báró Berlepsch, mindazonáltal át vagyok hatva némi szükséges volta felől. Dr. Kukuljevic József, a hazai madárvédelemnek egyik előharcosának tapasztalatai szerint lettek általa felállítva. Köszönet szívességéért!

A tél folyamán még január végére vagy február elejére esik a fák tisztítása és esetleges nyesése. Ha szükséges, hogy a nagyon egymásba nőtt ágaktól megtisztítsuk vagy a fákot más okok miatt formázni kell, akkor a kést vesszük elő. A sebhelyeket én a Hinsberg-féle »Lauril Baumsalbe«-val szoktam, hogy jó magyarsággal kifejezzem magamat, betupfolni. A létrán függ a fakenőcsös doboz és egy jó subiczkefe. A munka korántsem oly lassu, mint sokan hinnék. Megjegyzem, hogy a kajszin, őszi barack- és szilvafáknál a művelet még augusztusban végzendő. Tudvalevő dolog, hogy ezeknek évi hajtásai csak a következő évben válnak termőkké s a kitermett hajtásokat ki kell pikirozni és új rezerva hajtásokat nevelni.

*) Kapható: Wolfner und Weisz magkereskedőnél, Wien, I. Augustinerstrasse 8.

Nemrégiben midőn ez évben a német gazdák egyik csoportjánálunk látogatását tette, hirtelen annak, hogy immár vége van a rovarplágának, vértetűnek, stb.-nek. Hogy megvan a kívánt irtószer a »Schwefel-Salz-Kalkbrühe« vagy »Californische Brühe« néven ismert szer révén, melyről már említést tettek. 1904-ben az U. S. Department of Agriculture Experimental Station-jének 227-ik Bulletin-jében olvastam ezen szerről, melyet az előirt recept szerint el is készítettem, de később mint mondtam, F. Schacht gyárából megkaptam. Ugy látszik, a németek maguknak vindikálják ezen szer feltalálását, nemkülönben annak kipróbálását, noha az Californiából származik. Hinsberg-Nackenheim a/Rhein-ben, nemkülönben F. Schacht-Braunschweig-ban gyártják és újabban a »Forhin«-gyárnál is kapható lesz már e szer. A német gyümölcsgazdák nagyon alkalmazzák. Ismétlem, nem az ő találmányuk, hanem mint sok más, a német alaposság és világméretűsége szerezte, csak egyszerű huszárosan kifejezett szerzemény. A huszár t. i. sohasem lop, csak szerez. Ez műkifejezés! Nohát én e szert már mint említém, évek óta, még mielőtt Németországot látta volna, alkalmazom és határozottan állítom, hogy nemcsak gomba, de rovarirtó is. A múlt évben sajnos a hirtelen tavasz beállta és rügyfakadás további munkámban meggátolt s így, mint multkor említém, a négy részből álló kerti parcellának csak egyik része kapott belőle. Ott azonban a szívem örvendett a látottak felett, míg a többieké — horribile dictu — elszomorított.

Ezen szer 2—3 héttel a rügyfakadás előtt permetezendő a fákra, úgy az ágakra, mint a törzsekre és az 1 : 3 víz arányában alkalmazom. Különben egy hallom, hogy állítólag az 1 : 2 arányú keverék jól szernek bizonyult a törzsek ellen a nyulrágások ellen. Használtam még, meg is próbáltam két fán, az őszi barack levélfodrosodása ellen májusban 1 : 50 és júniusban az 1 : 45 vízhígítással. Igen jó eredményeket láttam, hiszen konyhasó is van benne. A liszthamát ellen is jól hat. 1 : 35, 1 : 30, 1 : 25 arányban, vízzel használva, miután már rügyfakadás előtt az 1 : 3-as oldat használtatott. Csak azt mondják hogy az egres némelyik fajtája nem tűri el véle a lisztharmat nyári kezelését, ami a levelek lehullásában jelentkezik.

Figyelmeztetem azonban méz-kén-sóslét használó gazdákat, hogy a szer a vörös réz permetezőt kirágja és így csak horganyzott sárga réz permetezőgépek használhatók fel e célra.

Az almamoly ellen a hernyófogó köteleket óvintézkedés szempontjából alkalmazom. Az előírás Jablonowszky szerint ez:

Fagyapothból, vagy hat-nyolcz rét összehajtott erős papirosból kötélformát sodrunk és azt július hó közepe előtt, körülbelül emberi mellmagasságban a fára úgy kötjük fel, hogy az a derekát kétszer-háromszor körülérje. A július közepén tul bábozódni készülő telepakucakozok e köté alá húzódnak és itt telepednek le. Ezeket aztán július vége előtt kötelestül leszedjük.

A gyümölcsfák további kezelését illetően én aláírom Jablonowsky József, rovarirtani állomás jeles igazgatójának azon törekvését, hogy minden gyümölcsfajtánál a rovarirtás az általa oly ékesen leírt módon kezeltsék, de egyes kis oázisoktól eltekintve, hát bizony mi még a gyümölcsészetben nem haladtunk annyira. Oka ennek bizonyos fokig a termelő indolenciája.

Idézem egy jeles amerikai gyümölcstermelési encyclopedikus mű — a »Biggle Orchard Book« egyik czitátumát, mely a védekezést sok irányban megkönnyíti:

A wise »Combination« spraying system: »The up-to-date grower does not often consider each insect and fungous pest separately. No. He plans a spraying campaign, which pretty nearly hits them all. Here is a good system. First spraying Bordeaux, in spring before leaf buds open; second spraying Bordeaux arsenical mixture, just before blossoms open; third spraying Bordeaux-arsenical mixture immediately after blossoms fall; fourth, repeat same mixture at end of one week; Bordeaux

alone, two weeks later, may make the fifth application. (Note: Often only the first, third and fourth spraying are necessary. If lime-sulphur-salt spray is used in February or March the first application of Bordeaux may be omitted. Remember, lime-sulphur-salt is a fungicide as well as a Scale killer.)

A mit magyarul a következőkben adok vissza, a mely a tavaszi gyümölcsfapermetezési receptet is magában foglalja.

Egy bölcs permetezésegysítési módszer: A jelenlegi gyümölcstermelő igen gyakran nem pusztítja külön-külön minden rovarát és gombáját. Nem. Ő egy permetezési idényt szervez, melylyel megközelítőleg valamennyit kipusztítja. Ime itt közlünk egy jó rendszert. Az első permetezés tavasszal rügyfakadás előtt Bordeaux-i lével eszközöltessék; a második ólomarszenátos bordeauxi lével közvetlen a virágzás előtt; a harmadik ugyanazon lével közvetlenül a virághullás után; a negyedik ugyanazon lével nyolcz nappal később; pusztán bordeauxi lével két héttel utóbb, mely az ötödik permetezést képezi. (Jegyzet: Gyakran csak az első, harmadik és negyedik permetezés válik szükségessé. Ha a méz-kén-sós lé használatot februárban vagy márcziusban, az első bordeauxi lé-permetezés elhagyható. Ne feledkezzünk meg, hogy a méz-kén-sós lé egyenlő hatású gomba- és rovarölő szer.

Megismétlem azonban azt, hogy őszi- és kajszinbarack- és szilva valamennyi permetésnél a vizaránya mindig a dupla legyen.

Láttam különben az idén szőlőket, a hol a szőlő és gyümölcsfák a »Forhin« szerrel lettek permetezve és feltűnő mennyivel jobbak valának azok a szomszédos, pusztán bordeauxi keverékkel permetezettéknél. És mennyi munkamegtakarítással jár.

A peronospora ott eltűnt, a levelek üdezőldek és husosak valának. Feltűnt, hogy a szer tapadása eminens volt, azt az eső aligha mossa le. Ha már most elhatározná a »Forhin« gyár magát arra, hogy még a gyümölcsfák részére, de a szőlő kártevő ellen is az ólomarszenátot belé tudná hozni Forhin szerébe, úgy azzal nagy szolgálatot tenne gyümölcstermelőinknek s ezzel országunknak is. Tudjuk, hogy az üzlet, az üzlet marad, a mit a gyár nem keserülne meg és azt sem, hogy a magyar ipar és mezőgazdaság szolgálatába szegődött. Hiszen azonkívül az ólomarsen által bő tere nyílnék a terjeszkedésre, mert nemcsak a szőlészet és gyümölcsészet terén szerezne magának hiveket, hanem a répbogár, a burgonya phytophthorája, a dinnye peronosporája stb. ideális irtószerre megvolna és így gazdáink és az ország sympathiája is felé irányulna. De a californiai lé gyártásával is kiérdemelné gazdáink elismerését. Szükségét érzem annak is kifejezést adni, hogy az összes használandó requisitumok a gyárnál kaphatók legyenek, nehogy százféle helyen kelljen a gyümölcsészeti eszközöket beszerezni vagy mint többször velem megtörtént, hogy azon választ kapjuk, éppen most kifogyott.

Csak hogy a magyar gazda a jót is olcsón szereti beszerezni. Ezt le kell szögezni.

Igen jól tudom, hogy nagy termelőink ezen gyümölcsészeti előadásomra, mely egymás után 3 lapszámban megjelent, azt felelendik, hogy teheti mindezt az, aki kis területen üzi a gyümölcsüzemeltetést. Igazuk is lehet. De én kisérleti telepről szólottam és kicsiben sokkal nagyobb költségekkel dolgozom mint a nagy termelő, aki szereit nagyban szerzi be és nehezebb munkát kell a termőképesség szempontjából végezni. Csak arra utalok, hogy szűk ültetéssel párosuló és mégis a termőképességet célzó akadályokat kell leküzdenem. És nézetem az, ha nem volnának amatőrök, kisérletezők és nem volnának pepinertenyésztők, a nagyban termelés sem indulna jól meg. Aki e cikk extractumát, e sorok kivonatát nem értette meg, az ugysem fogja az elmondottakat alkalmazni, mert drágálja a befektetési költségeket. Viszont aki megértett, az inkább nagyobb költséggel fog védekezni a bajok ellen és célt fog érni, mert jövedelme szaporodni fog, gyümölcsöse és annak termelvényei érté-

kesebbek lesznek és jobban is értékesülni fognak.

A felesleges sallangot immár magam is levetttem, de aki gyümölcsöst tart, az vallja is azon angol versmondást magáénak, hogy:

»Spray, farmers, spray with care,
Spray the apple, peach and pear,
Spray for scab and spray for blight,
Spray, oh spray, and do it right!«

Ennek a magyar fordítása, mely ugyan nem termékem, mert minden ideális gondolkodásom mellett sajnos már kinőttem a versstanból, következőképen szól:

»Fecskendd gazda, gondozd a fád,
Fecskendd almád, körtéd, szilvád,
Fecskendd hernyó, rovar ellen,
Hogy ép gyümölcsöd teremjen.«

Hogy a »peach« őszi barack helyett a »szilva« és a »do it right« helyesen végezd az, valamint a »fecskendd« a »permetezzed« szót pótolja, azt írjuk a szent költői szabadság javára.

Már most csak egy kérést bátorokodok egyúttal felvetni. Tudvalevő dolog, hogy gyümölcsös méhészet nélkül aligha üzhető. Ott vannak Württemberg, a Rajna-vidék, Elzász-Lotharingia és Franciaország stb. tündöklő példái és eredményei, melyek 14-szeres gyümölcsstermésről regélnek, ha a méhészet is a gyümölcsstermelésnél szerepel. Ezt is ápoljuk.

Azt mondja hirneves pomologusunk, Angyal Dezső igazgató, hogy a pomologus akkor válik igazi pomologussá, midőn a szép nem őt már nem érdekli. De hát ne kezdjük el oly későn. Hiszen a szószólo példája maga mutatja, hogy nem úgy van. De a gyümölcsészetnek passzionátus generációkat csak úgy nevelhetünk, miként az amerikai Unióban, ha az már az elemi iskolákban alapoztatják, ha a gyümölcsfák iránti szeretetet és azok ápolásának szeretetét a gyermekekben felkeltjük. Akkor jutunk oda, hogy az egyesek gyümölcsstermelési kincsei és azokat összegezve nemzeti kincsekké válnak. Szép és napsütötte, de a szeszélyes éghajlat alatt és ellen küzdő szép hazánkat e téren is szédítő magasságra emelhetjük. Semmiféle olasz, amerikai és ausztráliai gyümölcsinvázió exportjával azt tőlünk el nem ragadhatja. Azt állítom, hogy aki az asszonyt, a földjét és állatait, a fákat, szóval a természetet és annak szépséges teremtményeit, végül a zenét és poeziát szereti, az jó szívű és jó ember is. Ilyeneket kell nekünk kioktatni és zsenge kortól fogva nevelni, de a kereskedelmi szellemet is beléjük kell vinni s akkor egy csepp, mégpedig nagy csepp magyar kulturát viszünk be hazánkba és a művelt világ nagy kulturájába. Magyarország az utóbbi 50 év alatt több és nagyobb tudósokat tudott nevelni mint más országok, de szomorúság tölt el, ha azok létezéséről mi csak a külföld útján értesülünk. Az érvényesülés módja sajnos nálunk meddő marad. Mindent elnyel a nagy politika és annak akarnokai, a kultura nemes céljai helyett. Itt a gyümölcsészet terén ismét egy oly tér nyílik meg előttünk, mely a prakticitást, a kereskedelmi érvényesülést, de egyúttal a tudományt is szolgálja s azért kérem mindazokat, akiknek tapasztalataik, szívük és kedvük és közgazdasági vénájuk megvan, összefogva teremtsenek egy nagy és hatalmas magyar gyümölcsészetet. Megérdemli a fáradságot.

Ha eme cikkem folyamán előadtam szerényke kis próbálgatásaimat, fáradozásaimat és azok eredményeit, nem azért tettem, mintha nagytudású pomologusaink mellett prófétának óhajtanám magamat feltolni. Hiszen mindig és mindenkoron csak közlegényként kívánok e téren is működni, buzdítani és küzdeni, miként kedvencz állattenyésztésem sorompóinál. Azért irtam e cikket, hogy egy nagy és hatalmas közgazdasági tényezőt szerényke erőmből az őt megillető helyre juttatni segítsek, hogy hazánk máris előtérbe szoruló és a külföld előtt is ismert jó gyümölcsstermelésének ápolását, melyet az éghajlat oly hatalmasan támogat, de sujt is, mezőgazdánk szíves figyelmébe és felkarolásába ajánljam. Szólnak e szavaim vezetőköreinknek is, akik különben is minden telhetőt e tekintetben támogatásukkal elkövetnek. Ha azt, hogy gyümölcsstermelésünkben nemcsak a mennyiséget

hanem a minőséget, melynek egyik előfeltétele az ápolásban rejlik, javítani igyekezzünk, akkor máris nagyot haladtunk. Akkor ugyanis hiszem, hogy máris nem hangzottak el buzdító szavaim a pusztá messzeségében.

(Vége.)

Az idomított gyümölcsfa kezeléséről.

Irtta: Kardos Árpád.

A kezelés első évben felette lényeges, mert ezzel adjuk meg az alapvázat és a mi fő, kényszerítjük az idomított fát a termőhajtások képzésére, de azért sokat ne nyessük, csak annyit, a mennyit okvetlenül szükséges.

Vegyünk az első évi visszacsipés (pinc rozás) és zöldmetszés illusztrálására egy vezérágot I. (A—A) Ezen a vezérágon hat mellékajtás van (II—VII.) Ezek közül a legrövidebbeket VI. és VII. nyáron nem kell visszacsipni, mivel ezek rövidek lévén, rendszerint virághajtások. A II., III., IV. hosszú hajtások lévén, a melyek közül különösen a II. erősen hajt, visszacsipendők lesznek és pedig a hajtás erőssége szerint egy-

A 125-ik ábra magyarázata:

Egy vezérág mellékajtásainak vázlatos rajza. A könnyebb áttekinthetés kedvéért a leveleket nem rajzoltuk ki, csak a levélszáraz csontjait. I. A—A a vezérág. II., III., IV., V., VI., VII. a mellékajtások, melyek közül a legvégső II. rendszerint a legerősebb, miután ebbe tördülnek a nedvek a legerősebben, a törzshöz legközelebb állók a leggyengébb és legrövidebb hajtások (VI.—VII.) a, b, c, d, a legelső gyűrűs levelek csontjait, a melyek felett következnek a hajtásokon a rendes, rügyes levelek 1., 2., 3., 4., ez utóbbiak szolgáltatják a rövid virágrügyes hajtásokat, miért is ezeket kimélni kell, m₁, m₂, m₃ a visszacsipés helyeit jelzik, az első, második és harmadik visszacsipés esetén. H.—h. a visszacsipés után keletkezett hajtások, a melyek, mint időelőttiék másodsor, esetleg harmadszor is vissza lesznek csipve. Az első évben visszacsipni csak az erős hajtásokat kell, a melyek fába hajtának és a fa alakját befolyásolják. — A gyenge, rövid hajtásokat vagy egyáltalán nem csipjük vissza, (VI.—VII.), vagy legfeljebb a szükség szerint egyszer, (IV.—V.). Ezek egyúttal nedvvezető hajtások is, a mennyiben ezek a visszacsipett hajtásoktól a nedvet elhúzzák.

szer, kétszer, esetleg háromszor. A II. erős hajtás az első visszacsipés után m¹, a mely négy levél alatt történt, úgy hogy az a visszamaradt hajtáson a legelső gyűrűs levelek (a, b, c, d) fölötti részen 3, legfeljebb 4 (1., 2., 3.) levél, illetve rügy maradt meg, a melyek közül a 4. rügy új hajtást képezett (H), a mely, miután erősen fejlődött, még kétszer lett visszacsipve és pedig m²-nél és később, miután újabb hajtást (h) nevelt m³-nál. A III. mellékajtás már gyengébb lévén, csak egy időelőtti hajtást nevel, a melyet nem szükséges eltávolítani, visszacsipve három ízben lett, m¹-, m²-, m³-nál. A IV. és V. mellékajtások, miután még közelebb esnek a törzshöz,

természetesen még gyengébbek és ezért csak egyszer lettek visszacsipve m¹, m²-nél. A visszacsipés után csak igen rövid hajtás keletkezik vagy egyáltalán ki sem hajt, miért is másodízben visszacsipni nem lesz szükséges. A legelső levelek (a, b, c, d) a gyűrűs levelek a visszacsipésnél vagy zöldmetszésnél nem vétetnek számításba, csakis az ezek fölött levő levelek és az ezek hónaljában levő rügyek (1., 2., 3., 4. stb.), a melyeket mindig meg kell számlálni a visszacsipkedésnél. Az alsó három, legfeljebb négy, ritkább esetben öt és hat, mindig meghagyandó, mert ezekből fejlődnek ki az ugynevezett rövid- vagy termőhajtások. Ezekre tehát minden metszésnél nagy figyelemmel kell lennünk.

Ha négyenél több rügyet hagyunk, akkor csak hosszú és kopasz termőhajtást kapunk, viszont, ha négyenél kevesebb, 1—2 rügyet hagyunk, akkor a megmaradt rügyek erősen ki fognak hajtani és így fölösleges hajtást eredményeznek; az első esetben ha 6 nál több rügyet hagyunk, megeshetik az, hogy az alsó rügyek ki nem hajtának, hanem alvó rügyek maradnak.

A gyűrűs levelek, tehát a legelső négy levél felett, a melyek hosszabb alakjukról és állásukról könnyen felismerhetők, olyan alvó rügyek mellett vannak, a melyeket csak abban az esetben használunk föl, ha a hajtás tulerős, mint p. o. a mult számban bemutatott II. ábránál, ekkor közvetlenül a négy gyűrűs levél fölött metszük el az erős hajtást, ekkor a gyűrűs levelek egyik vagy másik rügye kihajtva, gyenge hajtást fog adni, a melyet termőfára nevelünk.

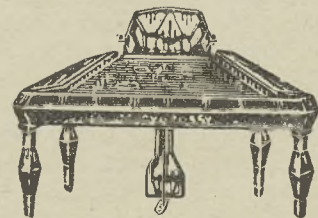
Szükségesnek tartjuk itt megjegyezni, hogy a termőhajtásokat ne neveljük nagyon közel egymáshoz, legfeljebb 8—10 cm.-re. Erre azért kell ügyelni, mert a nagyon közel álló rövid termőhajtások az elégtelen világosság és táplálék miatt nem hoznak termő virágokat; ha virágoznak is, a virágok gyengék lévén, nem termékenyülnek meg. A közbeeső termőhajtások közül azokat vágjuk ki, a melyek igen erősen függőlyesen állanak vagy főként a világosságtól vannak elzárva.

KÖNYVISMERTETÉS.

Bericht über die Hauptversammlung des Siebenb.-sächs. Landwirtschaftsvereines in Kronstadt vom 16. bis 18. Mai 1912 und seine Tätigkeit im Jahre 1911—12. Magyarul: Az erdélyi szász gazdasági egylet Brassóban 1912 május 16-tól 18-ig tartott közgyűlésének jelentése és tevékenysége az 1911—12. évben. Ezen 134 oldalra terjedő német nyelven megírt füzet több sikerült képpel gazdagítva, valóban tanulságos tartalmánál fogva megérdemli az olvasó figyelmét s azt teljesen le is köti. A mintaszerűen vezetett egylet a lefolyt gazdasági évben nagy tevékenységet fejtett ki, miből nagyon sok magyarországi gazd. egyesület tanulhatna. A lefolyt brassói kiállítás leírása is érdekes része e munkának. Azonban mindezen dicséretre méltó tulajdonságai mellett is egy óriási hibája van e füzetnek, mert az összes város- és helységnevek, mint már fenti czim is elárulja, hibásak, ugyanis mi Brassót ismerünk, de nem Kronstadtot, Nagyszebent és nem Hermannstadtot, Botfalut és nem Brennerberget stb. stb. Tesék ezt a szász t. gazdatársaknak figyelembe venni, mi is tiszteljük az idegen neveket s nem hívjuk már Wient Bécsnek, sem Berlint nem illetjük más névvel, de nemcsak elvárjuk, hanem meg is követeljük, hogy a magyar helységneveket használják bármily nemzetiséghez tartozó hazánkiai, sőt még a külföld is.

CZIMBALOM

legújabb szabadalma ott aczélszerkezettel, melynek hangja hangtartása csodálatosan jónak bizonyult, részletfizetésre is kaphatók. — Gramofonok kiváló művészletekkel, hegedűk, ívulok, harmoniumok stb. — Számos kintünetés. aranyórmek stb. a jó munkáért. A modern szagtakaró pedál, aczélszerkezetek stb. feltalálója. Árjegyzéke kívánatraingyen küld

Mogyoróssy Gyula

kir. szab. hangszergyár, Budapest, VIII., Rakóczi-ut 71.

Moha eltávolítása a gyp közül. Ezt el lehet érni azzal, ha finom mézport hintünk a fűre...

Fehérmegyei: 250 mm. 79.5 kg. 22.80 K, 2350 mm 79.5 kg. 22.80 K, 300 mm. 79 kg. 22.45 K, sárga.

Pestvidéki: 100 mm. 81 kg. 22.60 K, sárga, 100 mm. 81 kg. 22.70 K, kev., 300 mm. 80.7 kg. 22.60 K, sárga, 300 mm. 79 kg. 22.80 K, 200 mm 79 kg. 22.60 K, 600 mm 79 kg. 22.50 K, sárga, 100 mm. 79 kg. 22.50 K, sárga, 500 mm. 79 kg. 22.40 K, 1000 mm 79 kg. 22.55 K, sárga, 200 mm. 79.5 kg. 23.- K, 1900 mm. 77 kg. 22.- K.

Felsőmagyarország: 100 mm. 80 kg. 22.75 K, 600 mm. 80 kg. 22.70 K, sárga, 500 mm. 79 kg. 22.70 K.

Bácskai: 3000 mm. 77.5 kg. 22.- K, 1000 mm. 76.3 kg. 21.80 K, sárga, 200 mm. 76.8 kg. 22.20 K.

Bánsági: 2200 mm. 79.5 kg. 22.75 K, 2560 mm. 76.8 kg. 22.20 K, 23.40 mm. 76.4 kg. 21.80 K, 1890 mm. 76 kg. 21.80 K, 4000 mm 76 kg. 21.85 K.

Pancsovai: 7270 mm. 6.87 kg. 22.20 K. Törökbecsei: 775 mm. 75 kg. 21.60 K.

Rozs: 100 mm. 18.60 K, 150 mm. 18.50 K, 200 mm. 18.50 K, 150 mm 18.60 K, min¹ kpf mellett, ppár.

Zab: 100 mm. 20.75 K, 300 mm. 20.20 K, 100 mm. 20.80 K. 200 mm. 20.- K, mind kpf mellett.

Tengeri: 1000 mm. 18.75 K, kpf. mellett, 100 mm. 18.80 K, gömbölyü wagonba. Az árak 100 kg. kint koronákban értendők.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Table with 2 columns: Item name (Buza, Rozs, Zab, Tengeri) and Price (K).

KERESKEDELEM, TOZSDE.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca, 1912. szept. hó 20-án. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a «Gazdasági Lapok» részére.)

Felhozott a szokott községekől 241 szekér réti széna, 60 szekér muhar, 12 szekér zsupszalma, 17 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 4 szekér egyéb takarmány (luczerna és zabosbüköny stb.), 100 zsák szecska.

LISZT.

A Lujza s a Király-malom részvénytársaság jegyzését. Dara (griz) —, 0. sz. királyliszt 33.80, 1. sz. lángliszt 33.20 2. sz. lángliszt 32.60, 3. sz. zsemlyeliszt (külns.) 32.00, 4. sz. zsemlyeliszt 31.40, 5. sz. kenyérliszt, feh. 30.60, 6. sz. kenyérliszt 29.40, 7. sz. kenyérliszt, közép 27.80, rozsliszt I. 28.20, rozsliszt II. 27.00, rozsliszt III. 21.40, korpa, finom 12.80, korpa, durva 13.20 K mm. Tengerieliszt —28—28, tengerikása —30—32 K kg.

Napijelentés a gabonatozsdéről.

1912. szeptember 19. — A kínálat ma is megfelelő jó volt, de a mal-mok is serényen vásároltak; elkelt 50.000 mm. buza öt fillérrel olcsóbban. Rozs csendesebb, zab és árpa változatlan, tengeri tartott.

Eladatott: Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 80 kg. 22.70 K, 500 mm. 79 kg. 22.80 K, 500 mm. 79 kg. 22.80 K, 100 mm. 79 kg. 22.80 K, 100 mm. 79 kg. 22.85 K, 200 mm. 79 kg. 22.70 K, 1200 mm. 79 kg. 22.75 K, 500 mm. 79 kg. 22.60 K, 120 mm. 79 kg. 22.50 K, 100 mm. 78 kg. 22.60 K, 100 mm. 78 kg. 12.60 K, 500 mm. 78 kg. 22.40 K, 200 mm. 77.5 kg. 22.50 K, 100 mm. 76.5 kg. 22.30 K, 300 mm. 76.5 kg. 22.20 K.

Felsőszéna: 200 mm. 80 kg. 22.80 K, 300 mm. 80 kg. 22.70 K, 300 mm. 80 kg. 22.80 K, 200 mm. 79.5 kg. 22.80 K, 300 mm. 79 kg. 22.80 K, 100 mm. 79 kg. 22.70 K, 300 mm. 79 kg. 22.70 K, 1000 mm. 79 kg. 22.50 K, sárga, 700 mm. 79 kg. 22.50 K, kev. 200 mm. 79 kg. 22.40 K, 100 mm. 78 kg. 22.30 K, 150 mm. 79 kg. 21.60 K, nyirkos.

Készáru-tőzsde 1912. szeptember 19-én.

Table with 6 columns: Fajta, Hektoliteron-kinti súly ki-logrammban, 100 kilogramm készpénz ára Budapestén, Hektoliteron-kinti súly ki-logrammban, 100 kilogramm készpénz ára Budapestén.

SZESZ.

A szeszüzletben a kínálat e héten is élénkebb volt azonnali szállításra tartott zárlatra olcsóbb árban voltak ajánlatok, de a vételkudv nem kielégítő, mert vevők olcsóbb árakat remélnek.

Elkelt finomított szesz adózva nagyban 212.50—213.— koronáig, adózatlanul 73.50—74.— koronáig, míg ellenben másodkézből és vidékről olcsóbb ajánlatok voltak. Osztrák szeszben több tétel fett zárulva.

Denaturált szeszben a kínálat élénk és hordóval együtt 57.50—48 koronán kelt el kötésre nagyban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről élénk kínálat volt és kontingens nyersszesz ab termelőállomások jegyzésén alól 2—2.50 kor. zárulva is lett. Budapestn a kontingens nyersszesz ára 68—69 kor.

Budapesti zárlatok nagyban:

Table with 2 columns: Item name and Price (K).

Kimutatás

A hazai nyilvános áruraktárak és szövethézteti gabonaraktárak gabona és élelményforgalmáról és készleteiről.

1912. szept. 7-től 1912. szept. 14-ig.

Large table with multiple columns: A forgalom és készletek részletezése, Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Készlet 1912. szept. hó 7-én, II. Az 1912. szept. hó 14-én megállapított készletek részletezése, A) Nyilvános áruraktárak, B) Szövetkezeti gabonaraktárak.

Laptulajdonos és főszerkesztő: ORDÓDY L. Felelős szerkesztő: BUZZI F. GÉZA. Társszerkesztő: FEHÉR ZOLTÁN

A szőlő trágyázása.

Irtá: Ordódy Lajos. — Ára 3 korona. Ajánlott küldéssel 3.45 korona. Utánvétellel küldve 3.65 korona. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkoreskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék.

Magyar magtenyésztési részvénytársaság elfogad még idejében je-lentkező termelőket fo-lyó év őszén vetendő és 1913-ban legkorábban learatandó lahoda, őszi-répa, tarlórépa, raponcz és turboly

MAGVAK

termelésére. Bővebb felvilágosításokkal szolgál az igazgatóság, Budapest, VI., Haris-bazár 6.

Sertés-eladások és vételék legjobban és legfontosab-ban eszkö-zöltetnek, úgy sovány, mint hizott állapotban.

URL REZSŐ sertésbizományosnál Budapest, VIII., Népszínház-utca 22. (Folgári sorozású bérlapota.) Telefon 97 — 85 intornában. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

A VILÁG LEGJOBB GŐZEKÉJE!

CHARLES BURRELL & SONS LIMITED THETFORD, ANGLIA

VILÁGHÍRŰ GŐZEKEGYÁR
VEZÉRKÉPVISELETE.***

Utolérhetetlen munkaképesség! ♦♦♦♦ Kevés tüzelőanyagfogyasztás!

ELADÓ BIRTOKOK:

Biharmegyében:

1. Körülbelül 565 m. h. jómínőségű, kiténő termőképességű, nagyobbrészt szántóföld, uri lakkkal, megfelelő gazdasági épületekkel. Vasuti fővonal, állomás közelében, nagytorgalmu nagyközség mellett. A birtokot országút szeli ketté.
2. Körülbelül 546 m. h. elsőrendű szántóföld, rét és legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, uri lakkkal, vasuti fővonal mentén, országút mellett forgalmas nagyközségtől félórányira.

Tolnamegyében:

3. Körülbelül 1364 m. h. igen jó minőségű, kissé hullámos fekvésű birtok, mind szántóföld, kevés legelővel, megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól félórányira.

Vas megyében:

4. 688 m. h. szépen berendezett, jó termő birtok, 485 m. h. szántó, többi rét és legelő. Megfelelő gazdasági épületekkel, vasutállomástól 3 kilométernyire.

Ezen birtokok kisebb-nagyobb területekben vagy egészben eladóak. — Veszünk parcellázásra alkalmas birtokokat. — Bérleteket közvetítünk. — Birtokokra kedvező feltételek mellett törlesztési kölcsönöket nyújtunk. — Minden Kérdésközlésre gyors és kimerítő választ adunk.

Nemzeti Pénzváltó részv.-társaság Parcellázási osztálya
Budapest, V. ker., Gizella-tér 1. (Haas-palota).

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

BORÁSZATI LAPOK

mely újévtől kezdve 45-ik évfolyamban hetenkint jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőnkebb figyelemmel kíséri a külföldi lapasztatokat is, minden kétséget kizárólag a legsokoldalúbb és legtartalmasabb szőlészeti újság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz. **A „Borászati Lapok“-nak** a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítő, de különös súlyt helyez a tudósításokra is. Minden előfizető évenként négy nagy színes műmelletket kap, valamely szőlőfaj hű képét. Kéthetenkint ingyenes mellékletként veszik az előfizetők a „Gazdasági Tanácsadó“ című lapot, mely nemcsak a mezőgazdaság, de főleg az állattenyésztés, baromfi-, méhtenyésztés, kertészet, gyümölcsészet, háztartás stb. köréből veszi közleményeit.

Laptulajdonos:

BAROSS KAROLY örököse.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

Dr. DRUCKER JENŐ.

A lap előfizetési ára: egy évre 16 kor., fél évre 8 korona, negyed évre 4 korona. Mutatványszámot 3 héten át készséggel küld a BORÁSZATI LAPOK kiadóhivatala (Budapest, IX., Üllői-ut 25, sz.)

Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókorongok, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállítása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

♦ Nyomjelzés, tervezés, építés! ♦

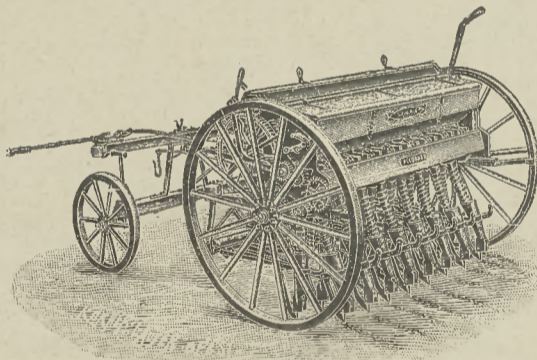
A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYŐR
keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. Keskenyvágányu Vasutoszt.
Budapest, V., Váci-körut 32.

„REKORD II”

sorba vet

sorba trágyáz!

sorba vet

sorba trágyáz!

Endrefalvi és felsőtoldi bérgazdaság (Feldmann Testvérek) f. hó 4-én a következőket írja:

Szívesen közöljük Önökkel a „Rekord II“ kombinált vetőgéppel vetett vetéseinknél tapasztaltakat. Különösen az őszi rozs-nál tapasztaltunk horribilis eredményt. Próbaképen több helyen kikapcsoltuk a műtrágyavető szerkezetet s ezen trágyázatlan csikok már kora tavasszal szinte elmaradtak a fejlődésben, ellenben mellettük a szuperfoszfáttal vetett rendkívül buján fejlődött. **Különbség a műtrágyázott javára rozsban 100% volt.** Tavaszi árpában szintén szép eredményt értünk el ezen géppel. Magyar holdanként 70 kg.-ot vetünk vele, míg azelőtt kézzel szórva 150 kg.-ot szórtunk el s nem tapasztaltunk ilyen nagy differenciát.

Szávits Miklós, Dunapentele, f. év augusztus 27-én a következőket írja:

Az 1911. évi szeptember hó 25-én Önöknél rendelt „Rekord II“ géppel tavaly csak 20 hold rozsot és próbaképpen 8 hold búzát vettem. Október 7-én vettem el a rozsot, holdanként 110 litert és 90 kg. 16%-os szuperfoszfátot. Termett ezen a földön holdanként 780 kg., míg a többin, mely szórva 120 kg. szuperfoszfátot kapott, holdanként 610 kg. rozsot termett. A búzát elvettem október 9-én, holdanként 120 liter és 90 kg. 16%-os szuperfoszfátot. Ezen a földön termett holdanként 1015 kg. buza, míg a többi búzánál — részben műtrágyázott, részben trágyázatlan — az átlag csak 885 kg. volt. Így tehát a tavalyi első eredménnyel **teljesen meg vagyok elégedve. A gép járása jó és kezelése egyszerű.** Ha a műtrágya esetleg csomós, legjobbnak találtam a tábla végén egy kis gyereket alkalmazni, ki a míg a gép egyet fordult, addig egy ponyván a műtrágyát, mely a következő töltéshez szükséges, elaprította. Így ezáltal sem volt semmi üzemzavar. Mostan rendeltem Önöknél két db 24 soros 4” sor-távolságu „Rekord II“ gépet, melyet kérem okvetlen azonnal utnak indítani, hogy a vetésre itt legyen.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál:

A M. Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
BUDAPEST, V. ker., Váci-körut 32.

**Uj és egyszer használt zsákok, ponyvák, kölcsön és eladás.
Kézi, manilla aratógép kévekötozők
kartellen kívül.**

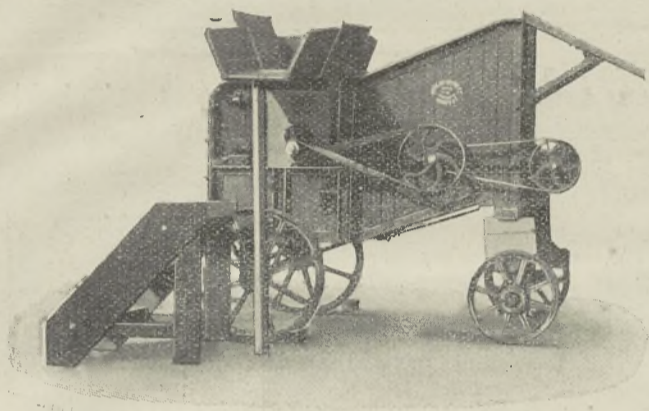
Távirat:
NAGELA.

NAGEL ADOLF Budapest, Arany János-utca 10.

Telefon:
35-92.

Tengeri szártépo

Ásványi gazdasági
tanintézeti igazgató
szabadalma. ::

Az egyedüli gép, mely úgy a nyers, valamint a száraz kukoriczaszárat csalamádét, takarmányrúpát és répafejeket levéllel együtt, burgonyát, tököt úgy magukban mint a fentiekkel egyidejűleg a legtökéletesebben feldolgozza, a tépett kukoriczaszár között dugószerű darabokat nem hagy.

Kiváló nagy munkaképességű gép!
Több mint **500 darab** a legjobb sikerrel üzemben.

Egyedüli gyártója a

Schlick-Nicholson

gép-, waggon- és hajógyár r.-t., Budapest, VI. Váci-ut 17. sz.

Ismertetés és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar Gazdák Hitelintézete Részvénytársaság

Sürgönczim: **Budapest, V., Kálmán-utca 15.** Sürgönczim: „AGRICOLA“.

Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület budapesti osztályának központi főpénztára

TELEFON:

igazgatóság 143-05.
bankosztály 64-54.
árúosztály 123-90.

Alföldi Gazdasági Egyesület központi főpénztára.

I g a z g a t ó s á g:

Gróf Lázár István országgyűlési képviselő, nagybirtokos; Báró Kemény Ákos főispán, nagybirtokos; Ifj. gróf Wolkenstein Oswald cs. kir. kamarás, nagybirtokos; Báró Stojánovich Iván országgyűlési képviselő, nagybirtokos; Balla Arpád nagybirtokos; Dr. Mayer Ödön országgyűlési képviselő, ügyvéd; Mikos Aladár nagybirtokos; Dr. Ugron Gábor nyug. főispán, nagybirtokos; Dr. Fenyvesi Soma ügyvéd; Kenese Ferencz nyug. jószágigazgató; Lichtenstern Miksa nagybirtokos; Galbovich Jenő az Alföldi Gazdasági Egyesület alelnöke; Biedermann Gyula vezérigazgató; Skopecz Béla igazgató.

Bankosztály:

Takarék- és folyószámlabetétek
Jelzálogkölcsönök
Birtokok adás-vétele
Bérletek közvetítése
Parcellázás

Áruosztály:

Gabona, vetőmagvak és erőtakarmányfélék
Mütrágya
Köszén, olajok és petróleum
Bor- és tejértékesítés
Tenyész- és hizóállatok értékesítése

Géposztály:

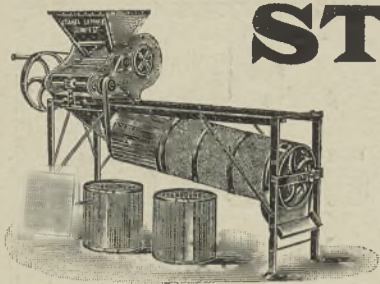
Az összes mezőgazdasági, szőlő- és pinczegazdasági gépek és eszközök. Gőz-, benzin- és nyersolajmotorok. Malomgépek és teljes malomberendezések. Tejgazdasági gépek és felszerelések. Szivattyúk minden célra, tűzifecskendők. Gazdasági, vízvezetési és takarmánykamraberendezések. Acetylen és villanyvilágítási berendezések. Személy- és teherszállító automobilon eladása és beszerzése.

A kebelünkben működő „MAGYAR ÉRTÉK- és TERMÉNYBANK R.-T.” elvállal megbízásokat az áru- és értéktőzsdén.

Mérnöki osztályunk bármily tervezettel készséggel és díjtalanul szolgál.

Gépujdonságok állandó bemutatása kiállítási helyiségeinkben (Budapest, V., Kálmán-utca 15. szám).

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Árjajánlatot, árjegyzéket díjmentesen küldünk. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

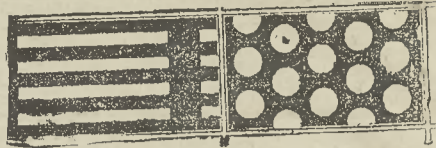

STAHEL és LENNER

Trieur- és lemezlyukasztó-gyár

BUDAPEST, VI., Angyalföld, Országbíró-u. 44-46.

Ajánljuk **TRIEURJEINKET** és **OSZTÁLYOZÓ GEPEINKET** gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására.

TÖREKROSTAK és mindenfajta **LEMEZROSTA** özőseplőgépek számára

forduljon minden érdeklődő, ki súlyt fektet elsőrendű fajliszta anyagra

Gyümölcsfacsemelők,

sétányfák, diszcserjék, tülevelfek, kerítésnövények, boggyógyümölcsűek stb. **SZŐLŐOLTVÁNYOK** (elsőrendű áru) európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek

Biborheremag

eladó a vevő zsákjában vagy annak árának felszámítása mellett, 50 illetőleg 55 korona métermázsánkénti árban.

Egy használt herceséplő és egyúttal löherfejítőgépek megvételre kerestetik.

Sárszentmiklósi béruradalom.

2-3-4-5

lőerős igen olcsó benzin motorok gazdáknak darálásra, morzsoláshoz, fafűrészeléshez.

SINGER DEZSŐ
Aradi-utca 22.

Bükk makkoltatás

Belényes mellett a Rozsiai és Szohodol, Lazuri prima egy 800 kat. hold makk termésben rendkívül gazdag, patakokban bővelkedő, kitűnő bükkös erdőt szeptember 25-től 1913. április 24-ig kiadom, Nagyszalota, Pa-Atyás

Kenyeres János.

Sorfákutak mellé.

Kanadai és pyramis (jegénye) nyár suhángok, 3-5 m. magas, szép fiatal, sima kérgű, egészséges példányok.

Főhercegi Erdőgondnokság, Tököspuszta
u. p. Bellye, Baranya m.

Eladó tehének:

Gróf ZICHY ANDORNÉ pészaki gazdaságának bérbeadása folytán azonnal eladó:

- 2 drb 2³/₄ éves hasas üsző
- 2 „ 3 „ tehén borjuval
- 3 „ 4 „ tehén „
- 12 „ 4-8 „ hasas tehén

A tehenészet magasvérű berni-siemmenthali keresztezés eredménye, importált s tözskönyvezett bikák után. Megkeresések **Dobránszky Dezső** intéző Sándorháza (Torontál megye) kéretnek. (Pósta, távirtda és vasutállomás.)

Polgár Sándor

m. kir. szabadalmat nyert orvosi mű- és kötszerész
Budapest, VII., Erzsébet-Körút 50. sz.

Legelőnyösebben beszerezhető orvosi, sebészi és betegápolási eszközök, Gummiárúk, Suspensorium, Irrigator fecskendők stb., legújabb találmányu cs. és kir. szabadalmazott Polgár-féle sérvkötők, has- és köldök-kötők. — Valódi francia különlegességek (öv-szerek). — Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve, csak megadandó, mely tárgy szükséges.

Utazás ellen védve
16302. sz. a.

(Fenti címre ügyelni tessék.)

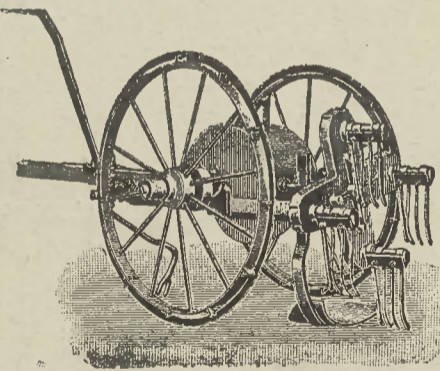
Burgonyakiemelőgép

„WELT“-RODER
Modell 1912.

Nélkülözhetetlen minden burgonyát vető gazoának! Szolid, egyszerű szerkezet! Elpusztíthatatlan összeállítás! Minden ta. ajminőséghez! Mélység és letevő távolság változtatható! Tisztán és gyorsan működik. Kérje a „Welt“-Roder prospektust 497/a. sz. bérmentve megküldetnek.

Ph. Mayfarth & Co.
WIEN, II. Taborstrasse 71.

mezőgazdasági és ipari gépgyár.
700 első díj, aranyérem stb. 1500 munkás és tisztviselő. Újraeladók és képviselők kerestetnek

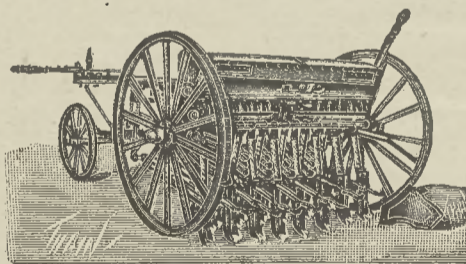

SZÜCS ÖDÖN MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPKERESKEDELMI VÁLLALATA

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 66.

Ajánlja a hírneves **Pracner-gyártmányu**

szab. „**KINCSEM**” vetőgépeit

a legújabb és egyike az elismert legjobb rendszerű kombinált sorbantrágyázó vetőgépeit, továbbá a legjobb rendszerű műtrágyaszóral kombinált répmagvetőgépeit, ezenkívül a legkiválóbb rendszerű lánchordó műtrágyaszó. orépeit, valamint összes a gazdasági szakmába vágó legjobb kivitelű gépeit jutányos ár és kedvező fizetési feltételek mellett.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.
Viszonteladók kerestetnek.

Tenyészbika eladás!

Nagyságos özvegy **DÖRY VILMOSNÉ** urnő felsőleperdi gazdaságában

15 darab tisztavérű simmenthali tenyészképes **bika** eladó.

Előzetes értesítés mellett a t. vevőközönségért az ujdombóvári állomásra kocsiküldetnek.

Az Intézőség.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlaváson-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

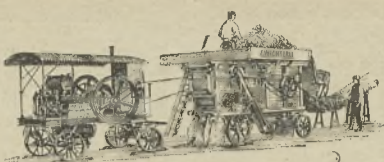
Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpa- és gabona-**ZSÁKOKAT**

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vízmentes ponyvák gépekre és kazlakra, nyers szeker- és repceponyvák, nyers és ruggyantózt kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótarakokat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

FORRAI D. legrégibb motorkereskedő
BUDAPEST,
V., Szemere-u. 2. sz.

Szállít elsősorban :: **Motorokat** :: minden tüzelő-
minőségben :: :: anyagra.
Ismételadónak magas engedély.

A Mac LAREN

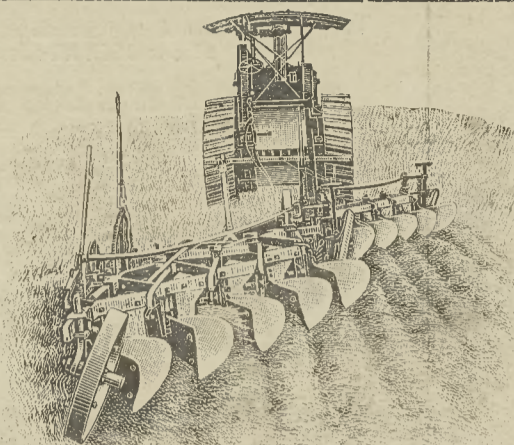
mely a mezőhegyesi nemzetközi ekeversenyen első díjat nyert
legideálisabb magajáró gőzeke.

Egyszerű kezelés, elsőrendű anyag, szolid munka. Az eddigi tapasztalatok szerint napi teljesítőképessége 18—35 hold, szénfogyasztása 50—70 kg., üzemköltsége 5—7.50 kor. holdanként.

Vezérképviselet:

FLEISCHL SAMU cégnél, Budapest, V., Nádor-utca 28. sz. I. em.

Nagyszámu vevők névsora az ország minden vidékéről megtudható fenti vezérképviselettől, ki árajánlattal, felvilágosítással szívesen szolgál.

Őszi vetésre ajánljuk több éven át ki-
próbált bőtermő megdül-
lésnek nagyon ellentálló
a párisi „Vilmorin” cégtől hozatott eredeti mag után termelt

„Bon-Fermier és Gros-bleu”
tarvető buzánkat

26 koronáért 100 kgr-kint az vasúti állomás Zalabér. Zsákok önköltségen számítanak, vételára utánvétetik vagy előre fizetendő.
500 kgr-mon aluli mennyiséget nem adunk el. Mintával szolgál és előjegyzéseket elfogad:

Uradalmi-intézőség Mikosd, posta: Mikosdpuszta per Zalabér.

„Gazdasági szerszámkenőcsünk”

az egyedüli szer, mely mindennemű bőr- és lószerszámot fényessé és tartóssá tesz, egyszerűen a legfinomabb boxkenő.

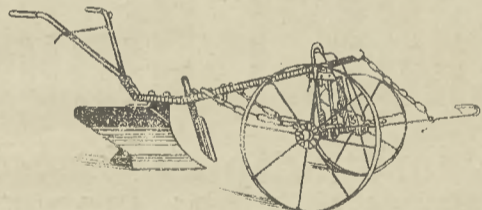
5 kg-os postacsomagban kg-onként 3 korona 60 fillér bárhova bérmentve, utánvétellel szállítatik.

Turini világkiállításon kitüntetve.

Benes Testvérek
vegyészeti gyára, GYŐR.

Utólérhetetlen, tökéletes kivitelben!!!

„Bächer”

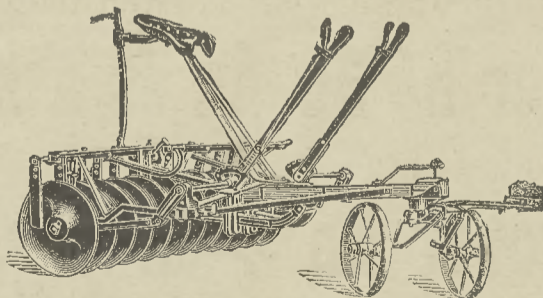

egyetemes aczélekéi és egyéb talajmivelő eszközei.

≡ Olcsó árban és teljes szavatosság mellett. ≡

Hullámos tárcsásju tárcsásborona

könnyebben jár,
jobban fordít és
porhanyit mint a
más szerkezetü.

Mielőtt tárcsásboronát vásárolna, nézze meg avagy érdeklődjön a hullámos tárcsásju tárcsásboronák számtalan előnye felől.

👉 Óvakodjon utánzatoktól!! Kérdezze meg gazdatársait gyártmányaink elsőrendű minősége felől!! 👈

Bächer Rudolf—Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviseelő: **Szücs Zsigmond**

Budapest, VI. kerület, Nagymező-utca 68. szám.

PROPPER SAMU

mezőgazdasági gépüzletében

Budapest, V., Váci-körút 52. sz.

Nagy választékban előnyös áron kaphatók: lényeges javításokkal ellátott DEERING-féle eredeti amerikai

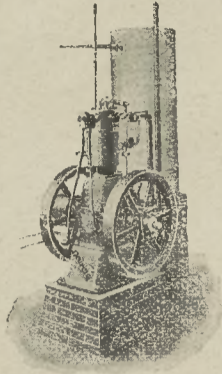
tárcsásboronák

és

benzinmotorok,

eredeti „WESTFALIA“

mütrágyaszórógépek

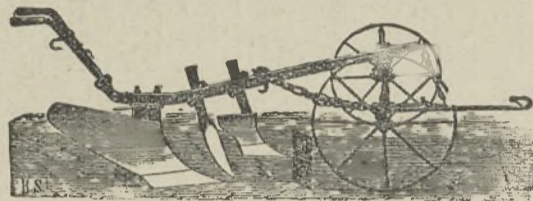
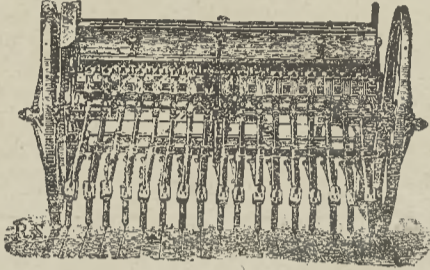

valódi „SACK“-féle

ekék, vetőgépek, boronák,

valamint kitűnő

szőlőmivelési eszközök,

Valódi SACK-féle aczéleke.

„APOLLO“
meszelő- és
permetező-

gépek, szalmakötélfonógépek,

legkitűnőbb szecskavágó- és répavágógépek, fakarmánygyorsfüllesztők, „OHIO“ tengeriszár tépőgépek, amerikai daráló-
gépek és mindenféle egyéb legelsőrendű gazdasági gépek és eszközök.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban.

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám a.

Biztosítási alap: Alapítványok kormány hozzájárulásával 2.488.780[—], tartalékok 2.819.596²⁵, összesen: 5.308.376²⁵ korona. 1901. évi feleletleg 90.849[—], 1902. évi feleletleg 59.782²⁶, 1903. évi feleletleg 109.331⁷³, 1904. évi feleletleg 72.483²³, 1905. évi feleletleg 61.730⁶⁰, 1906. évi feleletleg 39.243⁶⁷, 1907. évi feleletleg 41.877³², 1908. évi feleletleg 81.088⁷⁶, 1909. évi feleletleg 106.589⁶⁴, 1910. évi feleletleg 120.164²⁸, 1911. évi feleletleg 148.378¹⁶ korona.

Biztosítások: elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban rész sülnek és az 1901. évi üzletfeleletlegből egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902. évi üzletfeleletlegből 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1903. évi üzletfeleletlegből 2-2 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat, 5 százalékos engedményben részlettel. Az 1907., 1908., 1909. és 1910. évi üzletfeleletleggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk. Az 1911. évben a jégkár ellen biztosított tagjaink, akik akár egy, akár több évre jégkár ellen néla biztosítottak és 1912. évben ismét a szövetkezetnél fogtak biztosítani, tíz százalék díjvisszatérítést ad. 1911. év végén a tartalékok 2.819.596²⁵ koronára rúgnak. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül, vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a „GONDVISELÉS“ Országos Központi Segélyező Társulat a ján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi betétek ellenében 1000 koronáig terjedő életbiztosításokat (önállósítási) segélybiztosítások oszkoztolnak. Legelőnyösebb népbiztosítás. E társulat kebleiben minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működésük. Tájékoztatótől készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX., Erkel-utca 20.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ES LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítvány 1847.

Brausweller János
Szege

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

89856/912. számhoz.

BIRTOK ÖRÖKELADÁSI HIRDETMÉNY.

A kaposfői prépostság tulajdonát képező és Somogy vármegyében, Kaposzentbenedek község határában fekvő 231. 1202/1600 holdas és Patcza község határában fekvő 52. 346/9600 holdas mezőgazdasági birtokai írásbeli zártajánlatu verseny- és ezzel kapcsolatosan mintegy 1200 négyszögöles részletekre osztottan szóbeli árverés útján örökáron eladókká tételnek.

A versenytárgyalás a kaposzentbenedeki birtokra vonatkozólag

1912. évi szeptember hó 30-án és a következő napokon,

patezai birtokra vonatkozólag pedig

1912. évi október hó 4-én fog a helyszínén

megtartatni. A szóbeli árverés mindenkor **reggel 8 órakor kezdődik**, míg a zártajánlatok a kaposzentbenedeki birtokra vonatkozólag **október hó 3-án**. A patezai birtokra vonatkozólag pedig **október hó 4-én**, a szóbeli árverések befejezte után fognak nyilvánosan felbontatni.

A részletes versenytárgyalási és eladási feltételek a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium IX. ügyosztályában (Budapest, V., Báthory-utca 12.), valamint ugyanezen miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (Budapest, V., Hold-utca 16.), nemkülönben a kaposfői, szomajomi és szénai körjegyzőségeknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Budapest, 1912. augusztus havában.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter.